

BROEEN

KATOLSK KIRKEBLAD NR. 1 - 2007

Forlater Norge:

Jesu små søstre s. 4

JESU SMÅ SØSTRES BØNNEROM I BERGVERKSGATA 6 I OSLO - FOTO: ANNA MARIA SØLUM

Skummelt

I 2003 fikk Norge en biolov som i stor grad ivaretok menneskets verdighet og livets ukrenkelighet fra unnfangelsen av, da den hindret forskning på og sykdomstesting av befruktede egg. Denne loven ble definert av den forrige regjering, som fikk med seg SV og dannet flertall. I kjølvannet av Mehmet-saken gjorde imidlertid SV helomvending i 2005. Derved dannet SV, Ap og FrP et stortingsflertall for å revidere bioloven, og innstillingen kom den 2. juni 2005. Helse- og omsorgsdepartementet la frem forslag til endringer i loven våren 2006. Høringsfristen var 7. juli, og Oslo katolske bispedømme ved Familie-senteret var en av høringsinstansene. Bispedømmet advarte sterkt mot at Helse- og omsorgsdepartementets utkast til endringer ble tatt til følge. "Lovforslaget fra Helse- og omsorgsdepartementet innebærer en meget alvorlig forringelse av menneskeverdet i norsk lovgivning, idet det ser helt bort fra det mest grunnleggende prinsippet om menneskets rett til liv," heter det (hele høringsuttalelsen kan leses på www.katolsk.no).

Den nåværende regjering (AP, SV, SP), ved helseminister Sylvia Brustad, la til tross for denne og andre advarsler frem forslag til endringer i loven på en pressekonferanse i Regjeringskvartalet den 26. januar. Loven skal nå til behandling i Odelstinget i Stortinget. Det nye lovforslaget følger opp Soria Moria-erklæringens intensjon om "at det på bestemte vilkår åpnes for forskning på overtallige befruktede egg, herunder stamcelleforskning ...".

"Overtallige befruktede egg"? "Overtallige"? Dette er skummelt.

Forskningen skal kun tillates på "befruktede egg som er til overs etter assistert befruktning (overtallige egg), for eksempel pga. for dårlig kvalitet eller fordi de har vært lagret i fem år (etter fem år må de destrueres)," heter det i Helse- og omsorgsdepartementets beskrivelse av lovendringen.

"Til overs"? "Destrueres"?

I høringsutkastet fra Helse- og omsorgsdepartementet heter det: "Dersom befruktede egg egner seg for forskning også etter femårsfristens utløp, mener departementet at materialet kan oppbevares videre i en forskningsbiobank."

"Materialet"?

Lovforslaget åpner også for en "begrenset bruk av preimplantasjonsdiagnostikk" (fra Soria Moria-erklæringen). Preimplantasjonsdiagnostikk er ifølge Helse- og omsorgsdepartementet forskning "for å utvikle og forbedre metoder og teknikker for genetisk undersøkelse av befruktede egg med henblikk på å fastslå om det foreligger alvorlig arvelig sykdom". Man kan altså da, med den begrunnelse å spare barnet og de pårørende for et liv i lidelse, luke bort "befruktede egg" som er bærere av "alvorlig arvelig sykdom".

Skummelt ...

Hva som regnes som "alvorlig sykdom", ønsket ikke helseminister

Brustad å kommentere i pressekonferansen i januar. Dette skal avgjøres av en nemnd, som vil konkludere ut fra hvorvidt sykdommen fører til redusert livslengde, smerter og belastninger og hvorvidt det finnes gode lindrende eller livsforlengende behandlinger for den aktuelle sykdommen. Nemnden har eksistert siden mai 2004, men skal nå utvides og få mer konkrete retningslinjer.

En nemnd som skal definere hvilke liv som er verdt å leve?

"Det menneskelige embryoet er et subjekt identisk med det menneske som vil bli født når det når terminen for sin utvikling. Derav følger at hva som enn krenker embryoets integritet eller verdighet er etisk uakseptabelt. Likeledes er enhver form for vitenskapelig forskning som behandler embryoet kun som et forsøksobjekt uverdigg for mennesket," sa pave Johannes Paul II den 10. januar 2005 (nyttårstalen til det diplomatiske korps).

Hvorfor er det så stille i kirkene, på talerstolene, i avisene, i bladene, i gatene? Hvorfor står vi som katolikker ikke på barrikadene for våre nyunnfangede brødre og søstre som av myndighetene defineres som "overtallige", som "til overs" og derfor kan "destrueres", de som kun regnes for å være et "materiale", og de som fikk tommelen vendt ned fra "nemnden"? Jeg vet ikke – men det er også skummelt!

Kristine Dingstad
Redaktør

BROEN - Katolsk kirkeblad hvori opptatt «Klippen» (Midt-Norge, 1950-78) og «Stella Maris» (Nord-Norge, 1950-68)

Utgis av: Norsk Katolsk Bispe råd.
Nr. 1. 2007 Årg. 48. ISSN 0804-9297
Oslo Katolske Bispedømme Tlf.: 23 21 95 03
Trondheim Stift Tlf.: 73 52 77 05
Tromsø Stift Tlf.: 77 68 56 04

Adresse: Akersveien 5, 0177 Oslo
Faks: 23 21 95 01
E-post: broen@katolsk.no
WWW: www.katolsk.no/broen

Redaksjonssekretær:
Kristina Solum (KS) Tlf.: 23 21 95 03

Korrespondent Nord-Norge:
Thomas Sivertsen (TS). Tlf.: 75 56 34 81
Midt-Norge-kontakt:
Stiftskontoret Tlf.: 73 52 77 05, Faks: 73 52 87 90

Redaktør:
Kristine Dingstad (KD)

Redaksjon:
Sr. Anne Bente Hadland OP (ABH)
Per Einar Odde (i permisjon) (PEO)
Heidi Haugros Øyma (HHØ)
Gunnar Wicklund Hansen (GWH)

Grafisk utforming:
Peter Bjerke

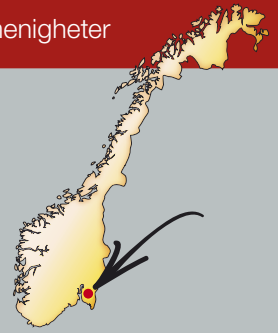
Forsiden:
Jesu små søstres bonnerom
i Bergverkgata 6 i oslo
– foto: Anna Maria Solum

Trykk: JMS Mediasystem AS

Opplag: 26.000

Gaver til Broen fra utlandet:
DnB Nor Bank ASA
Postadresse
0021 Oslo

BIC: DNBANOKKXXX
IBAN: N00416022553767

Sta. Maria menighet i Askim

FØRSTE GANG VI HØRER OM Den katolske kirke i Askim, er på 1200-tallet. Kirkestedet var trolig i nærheten av dagens kirkegård. Deretter fulgte et opphold fra reformasjonen til den annen verdenskrig, da det ble feiret messe i fangeleieren på Momarken.

Etter krigen ble det feiret uregelmessige messer først i privathjem, senere i tilfeldige møtelokaler: Folkets hus, Bøndenes hus, kinoen osv.

Fra 1980 ble det feiret månedlige messer i den gamle kinoen.

Den 15. august 1992 ble Sta. Maria menighet i Askim, som omfatter kommunene Marker, Rømskog, Eidsberg, Spydeberg, Hobøl, Trøgstad og Askim, skilt ut som selvstendig menighet. Før den tid fungerte den som kapelldistrikt under St. Peter menighet i Halden.

Innledningsvis bestod menigheten mest av polakker, senere kom også kroater og etter hvert mange vietnamesere. Den gang hadde menigheten rundt 100 medlemmer – nå er vi over 600.

Den selvstendige menigheten benyttet seg først av et bolighus ombygd til kapell. Aktiviteter som menighetsrådsmøter, undervisning og sosialt samvær måtte foregå i ombygde kjellerlokaler. Da medlemstallet etter hvert ble femdoblet, ble det noe trangt. Menigheten ønsket seg derfor nye og større lokaler. I lengre tid ble det jobbet med planer om et nytt kirkebygg, og i 2001 var vi i gang.

I januar 2001 kjøpte menigheten en sentral og solrik tomt på 2,2 dekar på Høyendal i Askim. Den 25. august 2002 kunne biskop Gerhard Schwenzer SS.CC. av Oslo velsigne tomta, og byggeprosessen var i gang. Den 12. januar 2003 ble grunnstenen lagt ned. Og den 30. mai 2003 ble kirken høytidelig innviet av biskop Schwenzer.

Konstruksjonsprinsippet for kirken vår, som har en grunnflate på ca. 400 kvm, tilsvarer det som preger tradisjonelle norske stavkirker, men formen er like fullt svært moderne. Som sogneprest Piotr Pisarek OMI uttrykte det i sin prinsippskisse, er meningen å hente inspirasjon fra fortiden inn i vår egen tid, noe som kan gi et egnet visuelt uttrykk for kirkens 1000-årige tradisjon i Norge.

17. oktober 2004 ble den nye presteboligen i tilknytning til kirken innviet av daværende generalvikar i OKB, p. Berislav Grgic. Boligen ble påbegynt våren 2004 og ligger tett inntil kirken, forbundet med den gjennom en rømningsvei i kjelleren. I tillegg til å fungere som bolig for sognepresten, har huset også kontor og møte- og undervisningsrom for menigheten.

Menighetslivet preges av kirkelivet: liturgi, diakoni og katekese er et felles ansvar i menigheten.

Katolsk kristenliv bygger på en sterk forankring i kirkelig praksis. Den omfatter hele mennesket: både tenkemåte og levemåte. Den preger både søndagen og hverdagen. Menighetens katekese har dette som formål.

For mennesker som vil orientere seg på nytt og søker et kristent svar på livets spørsmål, tilbyr Sta. Maria menighet innføring i den katolske tros lære og praksis.

Menighetslivet preges av mennesker med forskjellig bakgrunn og kultur. Det utgjør kirkens mangfold. Det er menighetens oppgave å ta vare på og fremme hver enkelts kultur og egenart, slik at det kommer alle til gode

Kirken er bygget etter konstruksjonsprinsipper fra de tradisjonelle norske stavkirker.

Kirkeklokken, Mater Misericordiae, ble innviet den 3. mars 2004.

og beriker hele fellesskapet. I dag feires det ukentlig messe på flere språk – norsk, vietnamesisk, kroatisk og polsk.

Menigheten bærer preg av å utgjøre et lite mindretall i samfunnet. Men dette gjør det lettere å bli kjent med hverandre, og styrker samholdet.

Det at man tilhører et mindretall og bor spredt, gjør det vanskeligere å vinne forståelse for og opprettholde den kirkelige praksis. Sosial kontakt og samhold er derfor spesielt viktig å ta vare på.

Det koster noe å tro og være katolsk kristen! Menighetens drift og forvaltning hviler ikke på det offentlige, men utelukkende på hvert enkelt medlem i menigheten. Ved frivillige bidragsordninger opprettholdes all kirkelig aktivitet. Det skjer i form av kirkebidrag og gaver ved spesielle anledninger. Det skjer i form av dugnad etter evne og krefter.

Velkommen til Sta. Maria Kirke i Askim!

*P. Piotr Pisarek
Sogneprest*

Jesu Små Søstre forlater Norge

”Det enkle liv”

Det var i fjor 50 år siden Jesu Små Søstre etablerte seg i Norge, og jubileet ble markert gjennom en takksigelsesmesse med biskop Bernt Eidsvig i desember 2006. I mars reiser de to småsøstrene i Oslo, lillesøster Elisabeth og lillesøster Agnes, til Danmark for å forene sine krefter med kommunitetene der. Derved er det også slutt på Jesu Små Søstres trofaste tjeneste i Norge.

Lsr. Agnes (t.v.) og Lsr. Elisabeth (t.h.) forlater Norge.

KIRKEN beskriver småsøstrene som ”kontemplative midt i verden”, eller som de selv formulerer det:

– Vi forsøker å være i Guds nærvær, og å se virkeligheten og våre medmennesker med Guds øyne, i et helt vanlig liv, viet til Gud, midt i samfunnet, med dets arbeid, gleder og sorger. Det var slik Jesus levde mesteparten av sitt liv i Nasaret; et liv i bønn, vennskap og arbeid.”

Ordenssamfunnet ble grunnlagt i 1939 av Lillesøster Magdeleine. Hun ønsket å gå i eremitten og ørkenpresten Charles de Foucaulds (1858-1916) fotspor. Hans visjon var små fellesskap som skulle leve enkelt, i etterfølgelse av Jesus fra Nasaret. Som ham levde de første søstrene i begynnelsen bare blant muslimer, men fra 1949 spredte de seg over hele verden ... helt til Hammerfest i nord.

Hvorfor hit til Norden?

– Først var det hovedvekt på muslimske land og miljøer, men så kom det flere og flere som ønsket å leve det enkle liv i andre kulturer, forteller Lsr. Agnes. – Det økumeniske arbeid har alltid vært viktig for oss. Tanken

var å møte andre kirkesamfunn og leve blant andre kristne, noe som den gang – dette var før konsilet – var veldig nytt.

– På den annen side hadde man minoritetene, legger Lsr. Elisabeth til. – Lsr. Magdeleine visste at mange av verdens folkegrupper levde isolert, de falt utenfor, enten det var i Latin-Amerika, Afrika eller andre steder. Da tenkte hun på Nordkalotten. På den annen side var det viktig for oss å ha noe å leve av, noe som kan være vanskelig utenfor en by. Valget falt på Hammerfest, hvor Elisabethsøstrene allerede var, og der det allerede fantes en katolsk menighet. Der kunne vi med en gang få jobb på Findus-fabrikken.

Hva vil det si å leve ”midt i verden”?

– Vi tjener selv til livets opphold, og skal som regel ta ufaglærte jobber. Vi lever spartansk, men det som er til overs sender vi til vår ”solidaritetskasse” i Roma, hvor vi har vårt hovedsete. Derfra sendes overskuddet videre til medsøstre som lever i land hvor kårene er hardere, sier Lsr. Elisabeth.

– Vi har søstre over hele verden, og mange steder har man ikke noe system for pensjon og sykeforsikring. Vi prøver å finne ordninger som er rettfærdige; jeg vet at andre ordenssamfunn arbeider på samme måte, sier Lsr. Agnes.

Dere lever ikke et klosterliv i tradisjonell forstand?

– Klostrene har en grunnleggende og viktig funksjon. Og det er denne tradisjonen som utgjør grunnlaget for ordenslivet som sådan – også for vårt. Men for oss fungerer det på en annen måte. Vårt fellesskapsliv leveres på et vanlig bosted. Men vi har et bønnerom i leiligheten vår, og et bønneliv, enten det er i tidebønnene eller i stillhet alene. Det er viktig å huske at bønn og liv ikke kan skilles ad, forklarer Lsr. Elisabeth.

– Vi har ikke klausur i tradisjonell forstand. For oss er klausuren i vårt hjerte.

Kan dere fortelle litt om deres kall for islam og andre religioner?

– Personlig er jeg takknemlig for Charles de Foucaulds tilnærming til muslimer og andre religioner, sier Lsr. Elisabeth. – De respektfulle møtene og dialogene. Hvordan han kom til dem, ikke med tanke på å få dem til å konvertere, men for å lære av dem. Det er slik man knytter vennskap; gjennom gjensidighet – hvis jeg er interessert i hva Gud er for deg, er det sannsynlig at du på din side vil ønske å spørre meg, og da får man en dialog. Han gjorde dette ut av egen erfaring, fordi han var en svært søkende person; det var gjennom møtet med muslimer og deres sterke tro at han opprinnelig fant det han søkte. For ham var jødedom, kristendom og islam viktige religioner han ville nærme seg på en helt spesiell måte. Han bodde blant dem, også blant jødene. Her har vi mye å hente.

– Jeg har mange ganger tenkt: Jeg dro ikke til muslimske land, men jeg møtte islam her, sier Lsr. Agnes, som kom til Norden for 40 år siden og har bodd i Oslo i 31 år. Og det har vært en gave. Jeg har alltid hatt muslimer i nabolaget. Troende muslimer. Arven fra Charles de Foucauld hjalp meg med å prøve å komme i kontakt med dem og bli kjent med dem. Og det ble gjensidig. Mange av dem har ikke kontakt med nordmenn, men kanskje var det lettere for dem å bli venner med oss som opprinnelig kom utenfra.

Det debatteres mye om dette temaet i vår tid ...

– Ja, og selvfølgelig må man ikke være naiv. Men ekstremisme finner man i alle andre religioner også. Og jeg tror

at i det vanlige hverdagslivet kan vi lære å være venner med hverandre og møte hverandre der vi står. Og da er det mange fordommer som faller, sier Lsr. Agnes.

– Det er viktig å bygge broer, ikke minst i dag, når man streber etter enhet og forståelse. Man må bli kjent før man begynner å kritisere, sier Lsr. Elisabeth. – Lsr. Magdeleine pleide å si at dersom hun måtte definere vårt kall i ett ord, ville hun sagt: Enhet.

Også her i Norge har søstrene søkt å leve som de små i samfunnet – nettopp med tanke på enhet; for å gjøre Kirken ikke bare synlig, men *tilstedeværende* der hvor man kanskje minst ventet det.

– Lsr. Magdeleine pleide å si at dersom hun måtte definere vårt kall i ett ord, ville hun sagt: Enhet.

Sr. Agnes var 22 år da hun ble lillesøster. Hun ønsket å komme til Norden – og ble i første omgang sendt til Danmark som postulant, og var deretter novise i Belgia i et år. I 1975 kom hun til Oslo. Hun hadde forskjellige jobber, blant annet som kjøkken- og kantinearbeider. Hun hadde også gått i keramikklære i Danmark:

– Mitt ønske var å ha et lite verksted, og så kom det en søster til, Lsr. Helene (som nå er i Stockholm), og på denne måten kunne vi drive med dette håndverket i mange år – med andre jobber ved siden av for å tjene vårt liv. Kantinearbeidet var tungt og fysisk belastende, og til slutt måtte jeg si stopp, sier Agnes, som nå er uførepensjonist.

Lsr. Elisabeth minnes årene på Findus fiskefabrikk på begynnelsen av 1960-tallet i Hammerfest:

– Det var akkordarbeid og det skulle gå fort. Etter noen år fikk jeg muskelbetennelse og måtte si opp.

Etter arbeid og studier (som er obligatorisk for alle småsøstre) i Roma og Frankrike kom hun tilbake til Ham-

merfest, og ble der i 18 år, med jobb i en bokhandel.

Lsr. Agnes og Lsr. Elisabeth reiser 30. mars til Danmark, hvor småsøstrene har to fellesskap.

– Akkurat nå er vi bare to her i Oslo, og det er derfor vi skal flytte til Danmark, for å forene kreftene. Vi er blitt eldre og færre, og må derfor hjelpe hverandre. Vi fant ut at det var bedre å ha to grupper i Danmark som sto sterkere og ikke var så langt fra hverandre.

– Det er hardt å flytte etter så mange år, sier Lsr. Agnes, men det ligger også en rikdom i å kunne hjelpe der det er behov for det.

Lsr. Agnes reiser til Øm på Jylland.

– Her har småsøstrene i 50 år hatt et gårdsbruk, men nå har to av dem blitt eldre, så jeg flytter dit for å hjelpe. Gårdsbruket er nå så å si nedlagt. Men de siste ti til femten årene har det likevel hatt en viktig funksjon som retrettsted og hvilested for småsøstre fra Europa, sier Lsr. Agnes. – Det ligger flott til, med nydelig natur. Et sted for stillhet og hvile, som er godt å ha for de av våre medsøstre som lever hverdagen i belastede miljøer.

Lsr. Elisabeth skal til København. I småsøstrenes kommunitet der er det for tiden bare to søstre.

– Den ene har en svært krevende jobb, på et hjem for folk fra gaten som trenger et sted å bo, som en mellomstasjon før de kan flytte videre. Den andre er kommuneansatt som hjemmehjelp på Vestrebro, forteller Lsr. Elisabeth. – Jeg kommer til å bo i byen, i en stor høyblokk, midt på Vestrebro i et område med mange nasjonaliteter. Det er mange som har behov for en åpen dør; et sted å bli sett og hørt, og det er viktig at minst én er hjemme.

Lsr. Elisabeth forteller at hun også i Danmark har venner fra 50 år tilbake. Hun var postulant i den samme menigheten – hos jesuittene. Så jeg finner tilbake til noen av mine røtter, sier hun. – Men jeg vil savne Norge. Naturen, folk, venner blir værende i

mitt hjerte. Men avstanden er trist å tenke på.

– Alle er velkomne til å holde kontakten, understreker søstrene.

De åpne bønnestundene som småsøstrene har pleid å arrangere, kommer imidlertid til å fortsette.

– Flere venner har ønsket at det skal fortsette i kapellet i Mariahuset en gang i måneden. Det er også godt å vite at flere vil be sammen i Charles de Foucaulds fotspor.

KS

Søstrenes nye adresser:

Lsr. Elisabeths adresse fra 30. mars:

**Sr. Elisabeth Françoise
Jesu Små Søstre
Saxogade 105 II th
DK 1662 København V
Danmark**

tlf: +45 33 22 26 80

email: jesusmaasoestre@aab60.dk

Lsr. Agnes' adresse fra 30. mars:

**Sr. Agnès-Jeanne
Jesu Små Søstre
Lindholmvej 19
Emborg
DK 8680 Ry**

email: jssemborg@mail.dk

tlf: +45 86 89 81 51

Åpen bønneveld

Åpen bønneveld i Charles de Foucaulds fotspor vil ikke lenger finne sted hos Jesu Små Søstre i Bergverksgata.

Fra og med 7.02.07 vil den finne sted i Mariahusets kapell i Erling Skjalgssons gate 2, 0267 Oslo (Frogner).

NB! Tidspunktet er fra nå av kl. 19.00.

Vi setter pris på at man gjør sitt beste for å komme presis.

Mellom 1956 og 1958 kom det over 1000 ungarere til

Norge. Mange av dem var katolikker. Arpad Matlary minnes hvordan det var å reise fra Ungarn – og være ung katolikk i Norge.

50-årsjubileum for ungarerne i Norge

Av Arpad Matlary

NORGE OG UNGARN har vært kristne i 1000 år – Norge var katolsk til 1535, og i dag har man statskirke, altså kristen statsreligion, her i landet. I Ungarn sørget motreformasjonen på 15- og 1600-tallet for katolsk majoritet, men denne utgjør ikke mer enn ca. 60 prosent idag. Det er ingen statskirke og ungarerne blir, som de andre nasjonene i Europa, stadig mer sekularisert.

Imidlertid blir den katolske religion fortsatt betraktet som tradisjonell, i form av feiring av kirkehøytidene og oppdragelse i katolske familier, noe som er blitt tillatt igjen etter kommunismens fall i 1989. Det kan dog bemerkes at det ble innført religionsfrihet i Transilvania – den del av dagens Romania som ligger innenfor Karpatene og historisk er en del av Ungarn (med en ungarsk minoritet på mellom 2 og 2,5 millioner) – allerede i 1645.

I 1938 ble den Eukaristiske Verdenskongress holdt i Budapest, men etter krigen, som gjorde Ungarn til en vasallstat til Sovjet, ble religionen i tråd med den marxistiske ideologi betraktet som "opium for folket".

I forbindelse med den ungarske revolusjonen i 1956 kom det 1192 flyktninger til Norge mellom 1956 og 1958 (ifølge den ungarske dagsavis, Magyar Nemzet, 21.10.06) – av de i alt 154 993 som forlot landet i tiden 1/11-56 til 30/6-58.

Arpad Matlary sammen med sin kone Janne, iført malteserordens drakt.

Hvorfor folk valgte Norge kan ha vært religiøst motivert, som blant mine protestantiske venner, men det kunne også være et ønske om å studere i Norge. Selv ønsket jeg å studere medisin, noe som var umulig i Ungarn for en som var "klassefremmed" i det sosialistiske samfunn; i mitt tilfelle fordi min far var general i den ungarske hær både under den første og den annen verdenskrig (med 5 1/2 års krigsfangenskap i Sibir; han døde i 1961, til dels som følge av arrestasjon og tortur i fengsel etter 1956, hvor han nektet å bli angiver for kommunistene). For mange ble Norge det landet som ville ta imot flyktninger fra samlingsleirer i Østerrike eller Jugoslavia.

Vi forlot et Ungarn hvor landets kardinal-primas i Den katolske kirke, Jozsef Mindszenty – som ble befridd under 1956-revolusjonen – søkte asyl ved den amerikanske ambassaden i Budapest, men først i 1972, etter anmodning av Vatikanet, forlot Ungarn. Han skulle ha besøkt de katolske ungarerne i Norge våren 1974, men ble syk og døde i mai samme år. Den katolske kirke forsøkte å overleve sovjettidens okkupasjon etter 1945 – religionen ble motarbeidet i sin utfoldelse, og enkeltindividet ble forfulgt for sin religiøse overbevisning. I Norge ble vi møtt av ca. 15 000 katolikker ved den relativt store St. Olav domkirke – og de andre vakre kirkene fra den katolske tiden, som er blitt overtatt av statskirken.

I forbindelse med den ungarske revolusjonen i 1956 kom det 1192 flyktninger til Norge mellom 1956 og 1958.

Språkbarrieren var stor. Man kunne klare seg hvis man kunne tysk eller engelsk, men det var få av oss som behersket disse språkene da vi hadde lært russisk som eneste fremmedspråk på skolen. For min del husker jeg mitt skriftemål hos dominikaneren p. Thomas Patfoort på latin, som jeg lærte på latin-linjen på benediktinerskolen Pannonhalma – hvor jeg ble opptatt uten hensyn til familiebakgrunnen.

Under studietiden kom vi ofte sammen i anledning av kirkelige høytider som jul og påske, eller nasjonaldager feiret i den ungarske foreningen, men først etter at vi fikk jesuittpateren Kalman Horvath SJ ble det mere struktur i vår ungarsk-katolske menighet i Norge. Etter hvert kom det flere ungarske jesuitter til Norge, blant dem p. Gustav Teres, som fortsatt er her.

Tilfeldigvis kjente vår familie p. Horvath fra jesuittkollegiet i Kalocsa – min mors hjemsted (og mitt

nelsen fikk vi ungarske studenter svært mye hjelp av norske katolikker – som inviterte oss julaften, og dominikanerpatrene holdt musikkafte for oss hvor p. T. Norheim spilte Liszts *Ungarsk rapsodi* og vi fikk god bevertning. Den ungarske klubben i Fagerborggaten ble et møtested for mange som ikke var bundet av studiene – som vi medisinerere som etter avsluttet studium flyttet til steder utenfor Oslo. Der var p. Horvath ofte, og med sin positive innstilling hjalp han mange over krisene i livet.

Integreringen går med forskjellig hastighet for hver enkelt. Full assimilasjon kan ta to til tre generasjoner, selv om språkbarrieren etter hvert forsvinner; det er alltid oppsiktsvekkende å høre stedets lokale dialekt snakket av en med mørkere hudfarve, et annet ansiktsuttrykk eller øyenfarve. I dag har man best kontakt med nordmenn som har levd eller jobbet i utlandet en tid, eller innvandrere med katolsk bakgrunn. Felles interesser og referanser har

... religionen ble motarbeidet i sin utfoldelse, og enkeltindividet ble forfulgt for sin religiøse overbevisning.

fødselsted), hvor vi bodde i noen år fra 1945. På jesuittordenens anmodning flyktet han til Vesten i 1948, og avsluttet sitt teologiske studium i Maastricht i Nederland. Etter prestevielsen virket han som lærer i Sør-Afrika. Han reiste deretter til Louvain i Belgia for videre studier og arbeid blant ungarske studenter ved Mindszenty-kollegiet. Der traff jeg ham i 1959 under en studentkongress. Han besøkte Norge ved juletid for å samle ungarske katolikker i julefeiringen. Min søster skrev også til ham og ba ham komme til Oslo – dette ble dessuten støttet av daværende biskop, J. Mangers. Han flyttet inn ved St. Josephsøstrenes bolig på Grefsen, og gjennom alle disse år var han til stor hjelp både i sjelelig, men også i sosialt henseende for oss ungare i Norge. Særlig i begyn-

nye å si, mange ting som var utenkelige temaer for nordmenn flest er blitt nærliggende problemstillinger, og med globaliseringen følger man andre retningslinjer enn ens foreldre gjorde – det er livets gang eller dynamikk. Femti år er lang tid, og den økonomiske oppgangen har etter hvert forandret mye i samfunnslivet, de mange innvandrere setter sitt preg på tilværelsen – men folk reagerer fortsatt med en blanding av beundring og uforståelse for en som vil kalle seg katolsk. Vi er på papiret nesten 50 000 katolikker i Norge, selv om noen mener det i realiteten kan være det dobbelte. Dette styrker det fellesskapet Den katolske kirken gir. Selv om latinen er borte i messen, føler man seg hjemme over alt på jorden hvor det leses katolsk messe og de troende går til kommunion.

Den 14. januar 2007 markerte pave Benedikt XVI Verdensdagen for utvandrere og flyktninger. Paven sa at "menneskelig mobilitet i dag er utbredt og variert". Den hellige Far forklarte videre at: "Ifølge FNs siste beregninger utgjør folkevandringer på bakgrunn av finansielle motiver nesten 200 millioner; flyktninger utgjør 9 millioner, og internasjonale studenter omtrent 2 millioner. "Kjære venner," fortsatte paven, "migrasjoner utgjør en virkelighet som aldri må bli ansett som utelukkende problematisk, men også og fremfor alt som en enorm ressurs for menneskehetens fremskritt."

VELKOMMEN TIL ÅRETS TEMATUR MED

PATER AAGE HAUKEN OP

Historiske vandringer i
keisertidens Roma
18. - 25. september

Vi bor i Romas historiske sentrum og tilbyr:

- enkeltrom, dobbeltrom, samt 3- og 4-sengsrom
- vandringer i keiser Augustus' spor
- utflykt til naturskjønne Subiaco og Benedikts kloster
- billetter til pavens onsdagsaudiens
- besøk i Vatikanets utgravninger og apostelen Peters grav

Nærmere opplysninger fås ved henvendelse til Wenche How, telefon 99 23 97 69.

Familien i fokus

I dagens sekulariserte samfunn står det kristne familiebegrepet for fall, og for Kirken blir det stadig viktigere å forsvare familien som grunnleggende enhet i samfunnet.

Siden september 2000 har vi i Oslo hatt et katolsk familiesenter. Broen ønsket å stifte nærmere bekjentskap med deres arbeid. I Akersveien 16 A fant vi Maria Fongen og Elzbieta Schjetne, som sammen ga oss et innblikk i hva Familiesenteret kan tilby.

Kan dere fortelle litt om hva som er deres tilbud og arbeidsområder?

Vi ønsker å gi publikum et godt verktøy for å kunne mestre sitt liv som katolske familier. Kjerneområder er Kirkens syn på ekteskapet, ekteskapet som sakrament, samliv på tvers av kulturer og religion, livsvern, ungdom og seksualitet og mye mer. På det nåværende tidspunkt arbeider vi med hovedvekt på fire områder:

1. "E-kurs"

Vi arrangerer ekteskapsforberedende kurs for alle i Oslo og omegn. Ved et giftermål skal to verdener møtes; dette er oftest berikende, samtidig som det potensielt åpner for kraftige kollisjoner. Derfor trenger vi å konfronteres på et tidspunkt da vi gjerne mener å passe nesten perfekt sammen og er motiverte for det ekteskapelige prosjektet. På den annen side er det umulig at det i et ekteskap aldri oppstår negative følelser, og derfor spør vi gjerne våre par hvilke sider ved dem som kommer til å volde mulige problemer i ekteskapet; da bør de snakke om seg selv, sin utålmodighet, pertentlighet eller særinteresser som er tidkrevende. Forholdet mellom to mennesker blir

det de skaper sammen, og en levende fellesorganisme. Det viktigste er å formidle at Gud er med paret ikke bare på bryllupsdagen, men også gjennom hverdagen deres, spesielt når noe uforutsett eller spesielt vanskelig skjer i forholdet og i familien. Gjennom ekteskapets sakrament får paret nåde til å klare hver dag, og til å gjøre ekteskapet til et kjærlighetsfellesskap.

2. Arrangementer for ektepar og familier

Familiesenteret arrangerer gjerne helger og foredragskvelder for ektepar, som gjennomføres når mer enn seks par melder seg på. Dersom det er et helgeseminar legges det til et leirsted, eller man arrangerer en kveld i Oslo, gjerne på en lørdag. Temaer dreier seg for det meste om hvordan det er å leve som par eller familie: kommunikasjon og konfliktmestring, hvordan det er å leve som en katolsk familie, hvor greit det kan være for begge parter når bare en av partene er katolikk, osv.

Vi ønsker å fungere som et alternativ til vanlige familiekontorer og kommunal rådgivning, samtidig som den enkelte får ivareta sitt trosliv som brukes som en ressurs.

3. Rådgivning

Dette er tilbud rettet mot familier eller enkeltpersoner som på et gitt tidspunkt kan oppleve sin livssituasjon som spesielt vanskelig, men er åpne for samtaler i fortrolighet og under taushetsplikt. Vi presiserer at vi ikke har kompetanse til å hjelpe mennesker med alvorlige diagnoser. Vi ønsker å fungere som et alternativ

til vanlige familiekontorer og kommunal rådgivning, samtidig som den enkelte får ivareta sitt trosliv som brukes som en ressurs. Vi vil fokusere på at det nettopp er Gud som kan være med på å hjelpe: Bruk Ham i tillegg til de mestringsteknikkene våre rådgivere kan tilby deg!

4. Ungdom og seksualitet

Nytt av året er et større prosjekt som er et samarbeid mellom Kateketisk Senter, Norges Unge Katolikker og Familiesenteret, med tanke på å forsyne skoler og intensivundervisning (katekese) med et undervisningsopplegg om seksualitet ut fra et katolsk ståsted. Det er myntet på elever i 7. til 10. klasse, altså fra 13 til 16 år. I høst ble det avholdt et stort seminar hvor vi hadde verkstedsarbeid. Alle berørte grupper (foreldre, elever, helsepersonell, katekese, prester, lærerne fra skolene) ble invitert til å komme og bidra med synspunkter om forslag til innhold i et slikt kurs. Vi er nå i ferd med å redigere og strukturere dette materialet, og gjøre det klart for første høringsrunde. Vi håper å ha det klart innen sommeren, slik at det kan tas i bruk fra høsten av.

Hvilke visjoner har dere for fremtiden?

Det er mange ting vi ønsker å gjøre, og flere påbegynte prosjekter vi gjerne vil utvide. I første rekke ønsker vi en større satsning på livsvern og naturlig familieplanlegging (NFP). Når det gjelder prosjekter som ennå er på visjonsstadiet, har vi lyst til å opprette en omsorgsenhet for alenemødre, en enhet for fattige familier og en katolsk tjeneste for flyktningefamilier og asylsøkere. Dessverre har vi ikke ressurser til å gjennomføre alt på én gang, og vi trenger personer som er villige til å gjøre en frivillig innsats for oss og personer som vil be for familiene i Norge idag; mennesker som forstår familiens verdi og betydning for samfunnet, og som kan være med på å gjøre en ånde-

lig eller praktisk innsats for at flere troende skal kunne oppleve familien som et kjærlighetsfellesskap snarere enn en kampsone.

Hvem er dere som jobber på Familiesenteret?

Maria E. Fongen er Familiesenterets leder. Som mor til ti, gift i 23 år og med vel tyve års aktiv fartstid i NUK, stiller hun med betydelig realkompetanse:

Maria E. Fongen

”Jeg synes det er veldig viktig å arbeide for å bekrefte familiens suverenitet og kristne forankring, og at vi kan gjøre kjent alt det positive og styrkende som Kirken står for. Dette er verdier som ivaretar familien, som er i ferd med å bli underminert fra politisk hold og gjennom samfunnstrender. Skilsmisseraten stiger faretruende også blant katolikkene, og jeg ønsker inderlig at folk skal bli spart for denne ulykken.”

Det viktigste er å formidle at Gud er med paret ikke bare på bryllupsdagen, men også gjennom hverdagen deres.

Elzbieta Schjetne er familierådgiver. Hun har vært gift i 37 år med en ikke-katolikk. Hun er født i Polen, og vet derfor en del om hva det vil si å bytte land, språk og kultur og det dette innebærer i form av tap av etablerte kontakter og behov for å ta til seg nye skrevne og uskrevne regler an-

Elzbieta Schjetne

gående samvær, kommunikasjon og sosiale koder. Elzbieta er sertifisert psykoterapeut med utdanning fra Norsk Psykodrama Institutt. ”Jeg har en åpen avtalebok, og er disponibel for samtaler. Jeg arbeider for det meste på dagtid, men på tirsdager har jeg også mulighet til å gjøre avtaler på kveldstid.”

Sr. Hildegard Koch O.P. er familierådgiver. Hun gir i første rekke åndelig sjelesorg, men tar imot alle former for henvendelser. ”Med det kristne menneskebilde som grunnlag yter senteret hjelp til dem som søker råd, uavhengig av konfesjon, verdensanskuelse eller religion. Senterets tjenester er også særlig til for dem som ikke fanges opp av andre kliniske og psykososiale hjelpetiltak.”

P. Andreas Rupprecht S.M. er fra 1. januar innsatt som ungdomsprest for NUK, og skal samtidig være tilknyttet Familiesenteret som åndelig rådgiver.

KS

Familiesenterets arbeidsområder

- Ekteskapsforberedelse
- Ekteskap og familie
- Kriseomsorg
- Ungdom og seksualitet
- Livsvern
- Naturlig familieplanlegging
- Offentlig debatt
- Kreativt arbeid

Familiesenteret trenger frivillige til forskjellige satsningsområder:

- Ektepar til våre E-kurs
 - Ledere til vår familieleir
 - Par som kan tenke seg å dra i gang enkle arrangementer for ektepar (foredrag, kvelder, bønnegrupper, støttegrupper)
 - Personer som er interessert i å gjøre en innsats for alenemødre eller forsømte barn
 - Personer som brenner for livsvern
- Leger, psykologer og jordmødre som kan stå inne for og formidle Kirkens syn på samliv, seksualitet og naturlig familieplanlegging osv.

www.katolsk.no

Familiesenteret har egne nettsider som oppdateres jevnlig: <http://www.katolsk.no/okb/familie/>

Kirken i Norge: Vekst og utfordringer

– om “utkantkatolikker”

Av ABH

Nå avdøde biskop Gerhard Goebel sa ved en anledning om utkantkatolikker i hans eget kirkedistrikt, at hvis man bodde slik til at det ikke var mulig å komme til messe på to år, så opphørte man i praksis å være katolikk. Ikke formelt naturligvis, og heller ikke fordi man ønsket det, men det som lå biskopen på hjertet var omsorgen for den enkelte troendes tilhørighet til og mulighetene for å vokse innenfor det kirkelige fellesskap.

Fra dominikanerinnenenes kapell i Bodø, med sr. Sunniva og barn fra Steigen. P. Torbjørn Olsen forretter.

DER FEIRES I DAG KATOLSKE MESSER

på over 80 forskjellige steder ut over vårt vidstrakte land. Disse messestedene betjenes fra de 32 katolske menighetene som finnes i Norge. Dette er messer som finner sted med regelmessighet i faste lokaler som skoler og samfunnshus, lånte kirker både fra Metodistkirken og Den norske kirke, iblant i hus som menigheten disponerer, og også i private hjem. I tillegg kommer messer i asylmottak og fengsler, messer som feires av nasjonalsjelesørgere, mer «tilfeldige» messer for sesongarbeidere og messer i klosterkirker og -kapeller. De er ikke medregnet her.

Messer ikke nok

P. Heinz-Josef Catrein, sogneprest i St. Ansgar menighet, Kristiansand, betjener katolikker i hele Vest-Agder (minus Sirdal) og deler av Aust-Agder. Faste messesteder i hans sogn er Mandal, Farsund, Flekkefjord og Lyngdal. Fast messe en eller to ganger per måned i distriktene er et absolutt minimum, mener han:

– Vi forsøker å markere de liturgiske høytidene så godt det lar seg gjøre, men én messe i det hellige triduum, for eksempel, er ikke tilstrekkelig. Det er også problematisk når folk bare går til nasjonalmessene, ellers ikke. Hvis det da f.eks. ikke er messe på hjemlandets språk i påsken, så kommer de ikke i Kirken.

– Det er uhyre viktig at Kirken er nærværende i distriktene. Ethvert administrativt eller økonomisk sentrum bør være et messested. Det er viktig for katolikkene i området, men også for ikke-katolikker.

– Men messer alene er ikke nok, det bør helst være et tilbud utover det, katekese for barna for eksempel. Slik det nå er, får barna som ikke har foreldre som kan undervise dem ingen tilbud. Vi har en svakhet som kirke, og det er at vi er altfor preste- og sognekirkefokusert.

– Det er uhyre viktig å skolere legfolk til å ta ansvar lokalt. Vi har mye å lære av enkelte innvandrergupper. De

har jo den fordel at de lettere søker sammen som gruppe, og ofte har de også sterke fromhetstradisjoner som felles rosenkransbønn, korsveiandakter, novener. Jeg vil spesielt fremheve filippinerne her. De samles også for «Bible-sharing» og avslutter med felles måltid.

– Men vi har også noen «enkelstående» katolikker, personer som er eneste kjente katolikk lokalt, og som gjør mye godt. Stiller opp på skolebesøk og til intervjuere og gir informasjon om Kirken. Vi har mange slike katolikker som er vel ansett og ikke ligger lavt med sin tro, og de er utmerkede ambassadører for Kirken.

– Som prest er jeg helt avhengig av legfolk som samler medtroende og forbereder messen. I Flekkefjord er det en indisk familie som er «lokalkontakten». Der har vi forresten en interessant asiatiske blanding, foruten den indiske familien, en stor burmesisk og tamiler. Ja, og en eldre norsk konvertitt. Lokalkontakten forbereder ikke bare prestens besøk, men gir oss også infor-

masjon dersom det skjer noe, dersom noen har bruk for prest utenom de faste tidene. Slike lokal- eller distriktsrepresentanter vil ofte gi seg selv; det er personer som føler et ansvar for sin egen og andres tro og som ofte helt naturlig går inn i rollen. Arbeidet i distriktene er veldig personavhengig og derfor er det også veldig sårbart.

Kommunikasjoner, vær- og føreforhold

Om situasjonen på Nord-Vestlandet sier pastor Johannes Vu Manh Hung, sogneprest i Ålesund, følgende:

- Der hvor det feires messer regelmessig, der vokser det noe frem. Behovene er større enn kapasiteten, dessverre. Jeg feirer regelmessig messe i Ulsteinvik og Volda, men skulle gjerne ha gitt et tilbud til filippinerne i Sykkylven også. Der mangler vi lokale. Klarer vi å finne et egnet sted som også kan samle opp katolikkene fra Stranda, ville det være fint. Å krysse Stranda-fjellet om vinteren kan være ganske utrivelig. Veiforholdene der gjør det vanskelig å samle folk. I motsetning til i Nord-Trøndelag hvor jeg var tidligere, er området mitt her ikke så stort, men kommunikasjonene er veldig mye dårligere. Her er vi avhengig av ferjer.
- Noe som også virker inn på messebesøket er at en del av katolikkene i Ulsteinvik er sesongarbeidere, og i sesongen jobber de syv dager i uken, og det har naturlig nok konsekvenser for messebesøket. Noen av familiene har egen bil og plukker opp andre underveis.

Messefeiring i torgkapellet i Farsund. Foto: St. Ansgar menighet.

- Det varierer litt hvilke lokaler vi bruker. Tidligere feiret jeg messe for polske og litauiske sesongarbeidere i Valldal, og da lånte vi kirkerom av Den norske kirke. Sognepresten hadde vært misjonær på Madagaskar og fått låne katolske kirker der, så han var åpen for det. Jeg håper vi kan ta det opp igjen. Det bygges nytt samfunns- hus – kanskje får vi bruke det, og da håper jeg den nye polske presten som er kommet til området her kan ta seg av dem. Det er godt for dem å få messen på sitt eget språk. I Ulsteinvik er vi på skolen, i Volda låner vi sykehuskapellet. Vanligvis kommer det et sted mellom 15 og 25 stykker til messene i Volda. Men i julen er det annerledes. 2. juledag var vi 60 stykker, halvparten barn. Ofte er barna i blandingsekte-skap ikke døpt i Den katolske kirke,

men de er med til høytidene. Og noe kateketisk tilbud nær hjemstedet har vi ikke. I påsken kommer færre til messe – da reiser familiene til fjells. De er blitt ordentlige nordmenn, skjønner du!

Oppsøkende virksomhet helt avgjørende

Sr. Sunniva Cummins O.P. har lang erfaring fra pastoralt arbeid Nordland. I 29 år har hun trålet Lofoten og Helgelandskysten med utgangspunkt i dominikanerinnenenes kommunitet i Bodø. Nå som både Mosjøen og Lofoten er utskilt som egne menigheter, finner hun nye jaktmarker. Den siste er Steigen. Der har de feiret messe og gitt katekese til barna en gang i måneden siden august 2006.

- Vårt bidrag som søstre er å styrke de personlige relasjonene, sier hun, følge opp mennesker. Vi reiser om det så bare er én familie på et sted, fire timer i bil og/eller ferje er ikke uvanlig.

– I Steigen begynte det med at vi oppdaget noen filippinske kvinner som var norsk gift og som hadde små barn. Sammen med sr. Bless – (en av de filippinske søstrene som er kommet til Bodø) – dro vi og besøkte dem. To av de filippinske kvinnene var søsken. De var begge norsk gift, og deres respektive ektemenn var attpåtil brødre. De har til sammen syv barn – i tillegg er det fem-seks andre husstander. Vi fant tre barn som skulle forberedes til førstekommunion. De får nå katekese

P. Heinz-Josef Catrein feirer jevnlig messe i Flekkefjord – i forsamlingslokalet til et borettslag. Foto: St. Ansgar menighet.

(forts. side 13)

Den store stillhet

- en film om karteuserne

I de franske alper ligger det legendariske klosteret som har navn etter fjellmassivet det befinner seg i: La Grande Chartreuse. For de fleste er chartreuse ikke annet enn en utsøkt urtelikør, med navn etter klosteret som produserer den. Karteuserne, som ordenen kalles, er noe av det strengeste Den katolske kirke har å by dem som søker klosterlivet. Bare en håndfull munkes – på verdensbasis ca. 450, og et hundretalls nonner – lever dette livet i avsondret stillhet og ensomhet.

KARTEUSERNES ORDEN ble grunnlagt av den hellige Bruno av Köln i 1084. Siden den gang har livet der vært levd nærmest uforandret i bønn, lesing, manuelt arbeid og gudstjenester, også om natten. Karteuserne lever som eneboere i klosteret, de ber i sine celler, de spiser for seg selv, de arbeider for seg selv. Bare om søndagen og ved store høytider feirer de gudstjenester og spiser sammen. En gang i uken går de tur, og da snakker de med hverandre. Ellers lever de i stillhet.

Her er ingen radio, intet fjernsyn, ingen musikk. Karteuserne har tiet i nesten tusen år, og det at de lever i en tid hvor kommunikasjonsmidlene stadig utvikles og både frigjør tid og stjeler av den, later bare til å styrke dem i forsettet.

For noen kan stillhet og ensomhet oppleves som en trussel og en plage. For andre kan det være en mangelvare. Det kan være lettere å styre unna stillheten enn ensomheten. Ensomhet er et stort sosialt problem i vår del av verden. Stillhet og ensom-

het sees neppe som goder for dem som er pålagt det, som ikke har noe valg, og som sliter med å komme ut av den. Men noen er kalt til nettopp dette.

Karteuserne er de mest skjulte av det mangfoldige ordensliv som Den katolske kirke rommer. Noen ordensbrødre og -søstre eksponeres fordi de har en misjon som krever det, andre blir kjent via institusjoner som skoler, barnehager, sykehus. Karteuseren forblir anonym. Utgir han eller hun en bok – noe som godt kan skje – er det "en karteuser" som har skrevet den. Deres liv er et skjult liv, og slik skal det være.

Allikevel kom det i fjor en film om livet i La Grande Chartreuse. "Die Grosse Stille" – den store stillhet – heter den, og er en dokumentar om livet der. Den preges av det som kjennetegner munkenes liv; stillhet, gjentagelse, rytme, bønn.

Filmen har fått flere priser. Filmen som krever nesten tre timers oppmerksomhet, som ikke har noen

handling, ingen ord, ingen kjappe vekslinger, ingen effekter andre enn stillheten selv, er en publikumssuksess i Tyskland. Ja den overgår den siste Harry Potter-filmen i publikumsinteresse. En film om nærvær, bevissthet, og om mennesker som har viet hele sitt liv til Gud. Om hvem man kan si at om Gud ikke fantes, var virkelig hele deres liv umsonst. Mens andre klosterordener kan legitimere sin eksistens gjennom mer eller mindre samfunnsnyttig innsats, lever karteuseren et skjult liv med Gud.

Karteuserne lever som eneboere i klosteret, de ber i sine celler, de spiser for seg selv, de arbeider for seg selv.

De tar knapt imot besøk av den nærmeste familie – én person maks to dager i året. Det er derfor mer enn en sensasjon at filmskaperen Philip Gröning fikk komme inn og lage

filmen. Men så tok det også tyve år fra forespørselen ble sendt til filmen forelå. Da han spurte i 1984, fikk

Karteuserne har tiet i nesten tusen år, og det at de lever i en tid hvor kommunikasjonsmidlene stadig utvikles, later bare til å styrke dem i forsettet.

han til svar at tiden ikke var moden. Senere, kanskje... Femten år senere var den det, og Philip Gröning ble invitert til å dele munkenes liv i klosteret og lage en film, men han måtte gjøre alt selv, ingen lydtekniker, ingen lyssetting, kun bilder. Betingelsene var: ingen ledsagende musikk, ingen kommentarer, ingen intervjuer. Kun munkenes egen sang, kirkeklokken og dagliglivets lyder.

Filmen er bestemt av dagens rytme og årstidenes vekslings, og bønningen som det stadig tilbakevendende element. Gröning tilbrakte et knapt halvt år i klosteret vår og sommer 2002, og vinteren 2003.

”Fascinerende er den urgrunn av tillit til Gud som dette livet bygger på, og det totale fravær av angst,” sier filmskaperen, dette var den sterkeste kontrasten til ”verden”. Om erfaringene fra Chartreuse sier han videre at han hadde med seg musikk på laptopen, men bare lyttet til den én gang i ti minutter i løpet av de månedene han var der, så overtok stillheten.

Filmen er bestemt av dagens rytme og årstidenes vekslings, og bønningen som det stadig tilbakevendende element.

Filmen åpner med et bilde av en av munkenes ører. Øret er det første sansorgan som utvikles på et foster. Vi hører før vi kan se. Å lytte lærer vi først i stillheten. Da hører vi dråpen som faller, lyden av ved som brenner, eget hjerteslag. Faktisk begynner vi først å se ordentlig, når ordene forstummer.

ABH

(forts. fra side 11)

på hjemstedet når vi er der for den månedlige messefeiringen, i tillegg kommer de til Bodø en gang i måneden for katekese sammen med de andre barna i menigheten. Da bor de hos oss i klosteret når de kommer alene. Egentlig skulle jeg utover denne helgen, men det er storm akkurat nå, så vi får se om det blir noe av. Hvis ikke, drar jeg neste helg om været tillater. Rektor ved skolen i Steigen har stilt skolen til disposisjon for oss vederlagsfritt. Det er vi veldig takknemlige for. Det er lettere å samle folk der enn privat.

– Oppsøkende virksomhet er helt avgjørende. Folk på stedet er ikke alltid så flinke til å informere katolske innvandrere om at det finnes en katolsk kirke i rimelig nærhet, så vi reiser rundt og besøker dem. På en eller annen måte får vi alltid vite det, pastor Torbjørn var flink til å finne folk, og ellers får vi høre det fra noen som kjenner noen som har hørt osv. Vi prioriterer de stedene der det er barn i skolealder.

Styrking av sjelesorgen

På den ene siden er «messer ikke nok», på den annen side «vokser noe frem der det feires messer regelmessig». Et hovedansvar har vært hvordan man best kan sikre hyppigere tilgang til sakramentene i tillegg til katekese og sjelesorg. I et forslag som er utarbeidet nevnes både opprettelse av stillinger for ambulerende prester som kan ha det som sin primæroppgave å ta seg av katolikkene i utkanten, og dermed avlaste sogneprestene, eller i hvert fall en vikarordning til hjelp for sogneprestene. Videre hjelpemidler er f.eks. en enkel katekese på norsk for barn og ungdom på internett, som kan nedlastes og benyttes av foreldre, samt en liten ”prekenbank” på internett, som gradvis kan bygges ut med korte prekener og betraktninger for søn- og høytidsdager. Her understrekes også behovet for en grundig behovsanalyse blant de forskjellige gruppene og blant prestene som betjener dem, og en analyse av både geografiske, demografiske og kommunikasjonsmessige forhold, slik at også veinett og kommunikasjoner er en faktor når menighetsgrenser justeres og nye kapelldistrikter og sogn opprettes.

Kirkeretten

– en innføring

Av diakon Fredrik Hansen

Hvem velger paven? Hvem kan bli fermet? Hvilken menighet tilhører jeg? Svaret på disse og lignende spørsmål finnes i "kirkeretten" – Codex Iuris Canonici (CIC) – som er Den katolske kirkes lovbok. Før selv om Kirken ble grunnlagt av Jesus Kristus og ledes mot Faderen av Den Hellige Ånd, er den også en organisasjon som er avhengig av struktur og klare regler.

SAMTIDIG er det viktig å understreke at kirkeretten er et middel, ikke et mål i seg selv. Den assisterer Kirken slik at det arbeid Kirken gjør i verden gjennomføres på en skikkelig og effektiv måte. Den skal ikke hindre eller begrense troen med paragrafrytteri. Ved dens lover og forordninger sikrer kirkeretten at Sannheten forkynnes for alle folk, at feiringen av sakramentene til Guds større ære og sjelenes frelse trekker mennesker til Gud, og at den pastorale omsorg og sjelesorg Kirkens medlemmer har rett til blir dem til del.

Med andre ord: selv om de aller fleste katolikker sjelden eller aldri vil komme i direkte kontakt med lovboken, regulerer den i bunn og grunn all aktivitet i Kirken. Derfor forblir den, om enn ukjent og til tider komplisert, et av Kirkens viktigste verktøy.

Dagens kirkerett ble promulgert (offentliggjort) 25. januar 1983 av pave Johannes Paul II. Selv om "kirkeretten" også betegner Kirkens utvidede rettsystem og juridiske tekster og forordninger, brukes uttrykket primært om lovboken, noe også denne artikkelen vil gjøre.

Inndeling

Kirkeretten består av 1752 kanoner (det kirkeretten kaller paragrafer). Lovboken deles, som Bibelen, inn i bøker. Kirkerettens syv bøker gir et innblikk i hva den behandler:

- 1) *Generelle normer*: beskriver kirkerettens juridiske system og begreper;
- 2) *Guds folk*: omhandler de troende (geistlige og lekfolk) og deres plikter, rettigheter og foreninger, samt Kirkens hierarkiske oppbygning og klostervesenet;
- 3) *Kirkens læreembete*: tar for seg katekese, misjon, forkynnelse og katolske skoler;
- 4) *Kirkens helliggjørende embete*: gjennomgår de syv sakramenter (hva sakramentet er, hvem som kan motta det, hvem som feirer det og registreringen i kirkebøkene), samt tidebønnene, begravelser og den kultus som omfatter helgener, ikoner og relikvier;
- 5) *Kirkens verdslige goder*: kjøp, eie og salg av eiendommer og eiendeler til, i og av Kirken;
- 6) *Sanksjoner i Kirken*: brudd på kirkeretten og reaksjonene på disse; og
- 7) *Prosesser*: embeter, saksgang og bevis i Kirkens domstoler.

Kanonister og domstoler

Kirken har egne fakulteter, professorer og akademiske grader i kirkerett, og de prester og lekfolk som har kirkerettslig utdannelse kalles *kanonister*. Kirkens egne domstoler (som kalles *tribunaler*) dømmer i henhold til kirkeretten, og hvert bispedømme er pliktig til å ha et eget tribunal, som ledes av den juridiske vikar (*officialis*), som må være prest og kanonist. Det finnes tre domstoler i Vatikanet som har dømmende myndighet over hele Kirken: *Den apostoliske skriftemålsdomstolen*; *Det høyeste tribunal for den Apostoliske Signatur*; og *Den romerske Rota*.

Paven alene eller bispekollegiet sammen med paven har lovgivende myndighet for hele Den katolske kirke, mens biskopene har lignende myndighet i sine bispedømmer, men selvsagt ikke kan gi lover som motstrider kirkeretten. I Vatikanet finnes også *Det pavelige råd for tolkning av*

lovtekster, som assisterer paven i å avklare kirkerettslige spørsmål.

I Norge

Grunnet Den katolske kirkes størrelse i Norge dekker den kirkelige domstol – *Tribunalet* – i Oslo Katolske Bispedømmet også prelaturet Trondheim og prelaturet Tromsø, altså hele landet. Tribunalets anke-domstol er erkebispedømmet Westminsterstribunal i London. Tribunalet i Oslo ledes av den engelske presten msgr. Ralph Brown. I tillegg finnes det to andre norske kanonister: msgr. Torbjørn Olsen (Tromsø) og p. Claes Tande (Oslo).

Tribunalets arbeid

Domstolene i bispedømmene, erkebispedømmene og den romerske Rota arbeider først og fremst med ekteskapsaker. Den katolske kirke har ikke skilsmisse – fordi Jesus selv sa at "det som Gud har sammenføyd [ekteskapet], skal mennesker ikke skille ad." (Mt 19,6). Samtidig er det en kjensgjerning at noen ekteskap faller sammen, og at fraskilte ønsker å gifte seg på nytt. Fraskilte kan kun gifte seg på nytt i Den katolske kirke dersom en kirkelig domstol (i Norge: Tribunalet i Oslo) etter en omfattende juridisk prosess, først erklærer det tidligere ekteskap for ugyldig i *kirkerettslig* forstand. Her er det viktig å understreke at en slik ugyldighetserklæring *ikke* har sivilrettslige følger.

Dette arbeidet er et klart eksempel på at kirkeretten ikke bare er tørre paragrafer. Ekteskapsaker er et viktig pastoralt arbeid, som søker å hjelpe de som lider på grunn av ødelagte ekteskap; et viktig kirkelig arbeid, som søker å avklare om et ekteskap i henhold til Kirkens lover virkelig var et ekteskap; og et viktig sakramentalt arbeid, som søker å videreføre Jesu lære og vår tro på ekteskapets sakrament og virkelig ta konsekvensene av dette.

Kirkerettens historie

Før år 1140

Helt fra Kirkens tidligste tid har det eksistert lover og regler. I tillegg til forordningene i det Nye Testamente

Den mest kjente samlingen av kirkerettslig materiale ble utarbeidet av Gratian, kanonist i Bologna i Italia, som i 1140 publiserte sine dekreter.

lige administrasjon – den romerske kurie – viktig for utarbeidelsen av felles lover for hele Kirken.

Fra 1917 til 1983 og til i dag

I 1917 promulgerte pave Benedikt XV, selv en prominent kanonist, den første universelle lovbok for hele Kirken, *Codex Iuris Canonici*, den kanoniske lovkodeks. Den erstattet alle andre samlinger av lover og forordninger og gjaldt, uten unntak, over hele den katolske verden. Da pave Johannes XXIII sammenkalte det andre Vatikankonsil (1962-1965), begynte også gjennomgangen av kirkeretten fra 1917, et arbeid som varte mer eller mindre kontinuerlig fram til den nye lovbooken var ferdig i 1983. Mye av konsilets teologi er innarbeidet i den nye kirkeretten, og pave Johannes Paul II kalte kirkeretten fra 1983 "Vatikankonsilets siste dokument".

Svar på spørsmål

Artikkelens innledning inneholdt tre spørsmål. Her er kirkerettens svar: Hvem velger paven? Den hellige romerske kirkes kardinaler ... hvis oppgave det er å velge paven i henhold til loven. (kan. 349) Hvem kan bli fermet? Enhver døpt person som ikke er fermet ... kan motta fermingens sakrament. (kan. 889) Hvilken menighet tilhører jeg? Som en generell regel skal en menighet ... omfatte alle de troende i et gitt territorium. (kan. 518) – man tilhører den menigheten som dekker stedet der man bor.

...kirkeretten er et middel, ikke et mål i seg selv.

(bl.a. om diakoner i App. 6, 1-7) ble klare lover vedtatt på kirkemøtene (det første i Nikea i år 325), av paven, og i bispedømmene og klostrene. Ingen enhetlig lovsamling fantes, og mens noen lover gjaldt for hele Kirken, gjaldt andre kun i enkelte områder, eller de spredte seg over lengre tid til å gjelde hele Kirken.

Fra 1140 til 1917

Med universitetenes fremvekst i Kirken og økt interesse og behov for juss på 1100-tallet, begynte kanonister å samle de ulike lovene og reglene i store kodekser og lister. Den mest kjente samlingen av kirkerettslig materiale ble utarbeidet av Gratian, kanonist i Bologna i Italia, som i 1140 publiserte sine dekreter, en samling som ble antatt av paven som mønstergyldig i Kirken og som besto som den mest autoritative lovsamling i Kirken frem til 1917. Andre samlinger av kirkerett bygde videre på Gratians dekreter, og etter kirkemøtet i Trent (1545-1563) ble den pave-

Kirkeretten

finnes på ulike språk på Vatikanets hjemmeside: www.vatican.va/archive/cdc/index.htm

Tribunalet i Oslo Katolske Bispedømme har også egen hjemmeside: www.katolsk.no/okb/tribunalet/

Bli med på

Påskeleir 2007

Norges Unge Katolikker (NUK) arrangerer i 2007 tre ulike påskeleirer. To for årets konfirmanter, og en for dem som allerede er konfirmert. Lurer du på hva påskeleir er for noe? Her følger et glimt fra 2006:

DE FLESTE kjente ikke så mange, men alle visste vi hvorfor vi var kommet hit: For å feire påske og å ha det hyggelig sammen! Det ble fort klart at Påske Blå hadde fått en trivelig gjeng deltakere og motiverte ledere. De første dagene gikk med til å bli kjent, se på påskens lesninger og jobbe med dem gjennom tegning, maling, meditasjon og diskusjonsgrupper. Alle sammen begynte også arbeidet med å forbedre liturgien senere i uken i enten kor, dans&drama eller på andre måter. Når de ikke jobbet flittig, spilte de kortspillet mafia og vevet sammen de mest fantastiske konspirasjonsteorier! Eller plaget p. Reidar med utstuderte spørsmål til pater prater-økten hans. Den var seriøs, men med humoristiske utredninger om relativitetsteori og andre meta-

fysiske innslag.

Tirsdag kveld gjennomgikk alle deltakerne en hard påkjening. De lekte flyktningleken. Her ble de utsatt for alt en flyktning kan gjennomgå på sin vei til et land som Norge. Alle ble vi slitne, kalde og våte, men du så gøy det var! Lært litt om andre menneskers situasjon fikk vi også.

På torsdag startet den liturgiske maraton med påskemorgen som uttalt mål. P. Reidar loset oss fram gjennom påskemåltid, via korsveien og det store høydepunktet påskennattsmessen til feiringen av 1. påskemorgen. Hele veien bar liturgien preg av engasjerte konfirmanter, med nydelig sang, talentfull tekst-dramatisering og en generelt svært god stemning.

Den store festen lørdag natt var det fantastiske høydepunkt som fester skal være. Nydelig mat, taler, kjærlighetserklæringer, underholdning, disko og godteri i mengder.

Tidspunkt for alle påskeleirene:

1.-8. april

Pris: 1800 kroner (for medlemmer i NUK + 400 for andre. NUK-meldemmer får også reiserefusjon etter bestemte regler.)

Påmelding på www.nuk.no - aktiviteter innen 1. mars.

Mer info om hver enkelt leir: www.nuk.no

Vårsamling og leirhelg 2007

For deg som er konfirmert. Vårsamling er NUKs ledertreningsopplegg. Opplegget går over 2 år og har 4 kurs: 1. Intro, 2. Bibelen, 3. Kirken og 4. Ledelse og Samarbeid. Leirhelg er NUKs nye tilbud for deg som har vært eller ønsker å bli leder på leir.

Tid: 2.-4. mars

Sted: Mariaholm

Pris: 800 kroner (for medlemmer i NUK + 200 for andre. NUK-meldemmer får også reiserefusjon etter bestemte regler.)

Påmelding og mer info: www.nuk.no

Ny sangbok fra Norges Unge Katolikker:

ad remus

Norges Unge Katolikker (NUK) er i ferd med å lage ny sangbok. Det er ikke få som gjennom de siste ca. 15 år har gledet seg over og fått et nært forhold til sangboken "Jubilate". Men behov for nytt materiale til nye generasjoner barn og unge har meldt seg, og NUK har tatt den store utfordringen det er å lage ny bok. Broen har tatt en prat med sangbokkomiteens formann, Konrad Tywoniuk, for å få innblikk i prosessen og resultatet.

Hvorfor er det behov for å lage ny sangbok?

– Behovet har oppstått ganske naturlig i løpet av de siste årene i NUK. Ungdomsarbeidet er nå mye mer enn før preget av impulser fra utlandet, først og fremst gjennom Verdensungdomsdagene, som sist fant sted i Köln i august 2005. Vi har der sett, hørt og opplevd hvordan ungdom i andre land uttrykker sin tro gjennom musikk og sang og har tatt med oss dette hjem til menighetene og til leire. Dessuten har ungdom funnet tilgang på mye kristen, oftest engelskspråklig musikk gjennom internett! Det er særlig i protestantiske miljøer at en ny, lyttervennlig sjanger rettet

Konrad Tywoniuk leder NUKs arbeid med å lage ny sangbok for barn og ungdom. Her i kjent stil som gitarist og lovsangsleder. Fra studentretten på Skirva høsten 2006.

spesielt mot ungdom har oppstått – "worship" – og som også har fenget oss. En siste trend som er verd å merke seg, er en søken mot det "særkatolske", mot musikk som løfter og bygger opp under liturgien, om det er messe, tidebønn eller sakramentsandakt.

– Måten musikk blir brukt på i ungdomsarbeidet har også endret seg. Fra å være knyttet nært opptil ungdomsmessene, er sangen nå blitt et viktig innslag på møter og turer og tas med hjem i det daglige liv på MP3-spilleren. Gjennom sangen faller mange barrierer mellom ungdom, og mellom ungdommer og leder, og man fanger opp innholdet på en helt unik måte. Det er ikke uten grunn at st. Augustin påpekte at "når man synger, ber man dobbelt"! Vi håper også at flittig bruk av den nye sangboken vil føre til at man ber oftere og mer frimodig sammen i lokallagene.

Hvordan velger dere ut sanger?

– Sangbokkomiteen forsøker å dekke et stort spekter av aktuelt sangmateriale – fra salmer til pop-inspirerte sanger, fra tradisjonelle barnesanger til Taizé. De sangene som til slutt blir sluppet gjennom nåløyet, har måttet leve opp til flere krav. Først og fremst må teksten være god og forenelig med katolsk teologi. Deretter må det musikalske stemme; sangen må kunne fungere som allsang, være enkel å lære seg og fin. Vi prøver å finne en god blanding av sjangere, samt sanger til mange forskjellige anledninger.

– Underveis i arbeidet har vi arrangert to helger for aktive, musikalske "NUK-ere", der vi har spilt gjennom mange aktuelle sanger og diskutert såvel visjon som praktiske løsninger.

Hvem er målgruppen for sangboken?

– Målet er å lage en bok som treffer behovet til barne- og ungdomsarbeidet i menighetene. Den skal kunne

Sangbokens navn blir ADOREMUS – la oss lovprise! OKBs prestestudent Pål Bratbak gjør nettopp dette en sen nattetime på vandring mot Nidaros. Fra NUKs pilegrimstur sommeren 2005.

brukes i katekesen, i barne- og ungdomsmesser og i lokallaget. Målgruppen for boken er vid og spenner fra barn til ungdommer og unge voksne. En av våre store utfordringer er nettopp at det er veldig mange behov som skal dekkes gjennom én sangbok.

Er det bare nytt materiale – eller er noe av "det gode gamle" med?

– Vi har tatt med en del fra den nåværende ungdomssangboken "Jubilate", men hoveddelen av materialet kommer fra "nye" kilder. Når det er sagt, har vi funnet veldig mye fint innenfor den protestantiske lovsangstradisjonen, og har med en god del "klassikere" derfra. Vi har tatt med noe fra salmeskatten, da også ungdommer gjerne velger salmer til liturgiske settinger. Mye av det nye materialet har for øvrig sin opprinnelse i katolske legmannsbevegelser og fellesskap som har oppstått rundt i verden i sammenheng med den Nye Evangelisering. Hos disse forenes ofte et dypt evangelisk budskap med en vakker musikalsk ramme i en katolsk setting.

Når skal sangboken være ferdig?

– Målet vårt er at sangboken skal være klar til NUKs store feiring av sitt eget 60-årsjubileum, "Festivalen", på Mariaholm i august. Men det vil bli mulighet for å forhåndsbestille boken allerede i mars.

Noe annet du vil si?

– Den nye katolske barne- og ungdomssangboken skal hete ADOREMUS – la oss lovprise! Vi håper vårt arbeid munner ut i nettopp dette – at vi lovpriser Herren i hans Kirke!

KD

Fasteaksjonen 2007:

Gi oss verdigheten tilbake – avskaff fattigdommen!

Av Ingrid Rosendorf Joys

Tema for årets fasteaksjon er: Gi oss verdigheten tilbake – avskaff fattigdommen! Det er den nordiske bispekonferansen som hvert år bestemmer fasteaksjonstema, og Caritas Norge gjennomfører fasteaksjonen i Norge på vegne av Kirken.

Fastetiden er en tid for omvendelse, og det er en tid for å rette blikket og engasjementet mot det som er viktig for Gud. Med dette som utgangspunkt er det naturlig at Den katolske kirken i fastetiden ønsker å fokusere på solidaritetshandlinger sammen med liturgien/bønnen og fordypningen.

Med en gudgitt verdighet som utgangspunkt

Tenk deg en familie med mor, far og fire barn. Familien har mer enn nok penger, ressurser og mat til at hele familien skulle kunne spise seg mette tre ganger om dagen, hver dag, hele året, og likevel ville det være mye mat til overs. Familien organiserer seg på en slik måte at moren og ett av barna får ubegrenset tilgang til mat og drikke, mens faren og de tre andre barna ikke får nok mat og drikke. Faktisk er det slik at minst ett av de tre barna eller faren går sulten til sengs hver kveld, tre hundre og sekstifem dager i året.

Hva ville vi tenke om en slik familie? Ville vi tenke at faren og de tre barna er late og dermed har seg sjøl å takke? Ville vi synes at det var "greit nok", ikke så mye å lage oppstuss om? Eller vil vi snarere holde moren (og det fjerde barnet) ansvarlig for de andres nød? Ville vi ikke synes det er merkelig at en familie kan ha det slik? Ville vi ikke sett på dem uten respekt, fordi ingen mennesker vel kan la andre leve slik når det står i

deres makt å endre det til det bedre? Hvordan kan de som har i overflod, ja så mye at de kaster mengder av mat hver eneste dag, forholde seg passive, eller aktivt motarbeidende til resten av familien? Og hvordan kan faren og de tre barna fortsette å definere de andre som familie?

Historien over er en forenklet versjon av vår verden i dag. Det produseres i dag mer enn nok mat på verdensbasis til at hver mann, hver kvinne og hvert barn skulle kunne spise seg mette tre ganger hver eneste dag hele året gjennom, og likevel hadde det vært mye mat til overs. På tross av dette strålende utgangspunktet for velstand for alle på jorden, er situasjonen den at om lag én milliard mennesker går sultne til sengs hver kveld! Mens tjue prosent – hovedsakelig her i Nord – lever i uendelig overflod, lever åtti prosent av oss i fattigdom.

Statistikk og lek med tall gir alltid rom for ulike tolkninger, men realiteten er uansett at mens en del av verden spiser seg i hjel, dør den andre delen av sult. Absurd? Ja visst, og fullstendig unødvendig og uholdbart!

Det er kanskje spesielt uholdbart for oss som kristne, oss som katolikker. Vi tror vi er skapt i Guds bilde, og derfor har vi en gudgitt verdighet. Når vi i tillegg får kalle Ham "far", innebærer det at vi alle er søsken. Hvordan kan vi se på at våre søsken går sultne til sengs? Hvordan kan vi se på at våre søsken lider? Hvordan kan vi godta en verdensorden som er så grunnleggende urettferdig at en så stor del av familien sulter, mens den andre lever i materiell overflod? Vi kan ikke det. Vi kan ikke godta en slik verden. Ikke for våre søskens skyld. Og ikke for vår skyld. Vi er nemlig ansvarlig for alle mennesker, for alle våre neste. Deres liv står på spill, og vår verdighet står på spill. Vi som lever i den rike delen av verden, har ved den urettferdige verdensordningen, den strukturelle synden, blitt fratatt vår verdighet som mennesker født i Guds bilde. Det er på tide å rette opp urettferdigheten. Det er på tide å ta verdigheten tilbake. Verdigheten får vi nettopp tilbake ved å gjøre rett det som var urett; ved å avskaffe fattigdommen. Det er dette som er tema for fasteaksjonen 2007, og nettopp fasten er jo

Cong og Diem er med i Hoc Mon-prosjektet som støttes av fasteaksjonen. (Foto: Caritas)

en utmerket tid å begynne å gjøre akkurat det: Gi oss verdigheten tilbake – avskaff fattigdommen!

Støtt fasteaksjonen 2007, og vær med å rette opp uretten! Innsamlende midler går til Caritas Norges prosjekter i Vietnam og Honduras.

Å gi hiv-positive et verdig liv

I Vietnam er hiv i ferd med å bli et stort problem. I dag regner man med at over tre hundre tusen personer er hiv-smittede. Rundt halvparten av dem som smittes av hiv i Vietnam er narkomane som smittes når de deler sprøyter. Opp til sytti prosent av alle som bruker sprøyter vil før eller siden smittes av hiv. Myndighetenes svar på dette problemet er å internerer de sprøytenarkomane.

Det er disse menneskene som er målgruppen for Caritas' prosjekt i Hoc Mon. De har ingenting å gå tilbake til når de blir kastet ut i samfunnet etter flere år i interneringssentrene.

For å gi de unge guttene og jentene som kommer ut av sentrene en bedre start på sine nye liv, har Caritas Norge og Catholic Relief Services (Caritas USA) gått sammen om å etablere et nytt tilbud. I Hoc Mon, et distrikt vest i Ho Chi Minh-byen, får alle som kommer ut fra sentrene en helse- og sosialarbeider å snakke

med. Et samfunnshus er opprettet der ungdom kan samles, og der det gis informasjon om farene ved narkotikabruk og veiledning for avvenning, samt veiledning om hivsmitte i tett samarbeid med helsevesenet. Stedet er en arena for sportsaktiviteter og konserter, og har en kafé som drives av hiv-smittede. Samfunnshuset står også for arbeidsformidling og veiledning om omskolering, etterutdanning og yrkesopplæring. Stedet er en møteplass der de som trenger det kan danne selvhjelpsgrupper for å gi hverandre støtte og for å samarbeide om å få inntekter.

Caritas Norge og Caritas USA står også for opplæring av helse- og sosialarbeidere i tolv kommuner i Hoc Mon-distriktet. Dette er et område der narkotikabruken øker kraftig, og stadig flere familier opplever at et familiemedlem blir narkoman og etter hvert hivsmittet. I samarbeid med Kirken, helse- og sosialvesenet og andre skal det etableres besøksgrupper som støtter de hiv-smittede og deres familier med pleie, råd og omsorg, og ikke minst ved å gjentablene den hiv-smittedes og familiens tapte verdighet. Det har nettopp kommet en helt ny lov i Vietnam som forbyr diskriminering av hiv-smittede. En stor utfordring er å gjøre folk kjent med, og vant med, denne loven. En bred folkeopplysningskampanje om hvordan hiv ikke smitter skal gjennomføres i alle de tolv kom-

munene i Hoc Mon-distriktet, slik at naboer, gamle venner, familier, skoler og potensielle arbeidsgivere skal forstå at mennesker med hivsmitte har akkurat den samme gudgitte verdighet som alle andre mennesker.

Ved å støtte fasteaksjonen bidrar du til å gi hivpositive i Vietnam et verdig liv.

Likestilling og innflytelse for kvinner

Av Honduras' sju millioner innbyggere lever to tredjedeler i fattigdom. Dette rangerer landet som et av de fattigste på den vestlige halvkule. Da sivilt styre ble innført for tjueseks år siden markerte dette en ny epoke i honduransk historie. Den så lenge undertrykte befolkningen hadde høye forventninger til gjennomføring av jordreform, anerkjennelse av menneskerettighetene og bedre arbeidsvilkår. Overgangen fra diktatur til demokrati skulle imidlertid vise seg å bli mer problematisk enn ventet. Befolkningen merket raskt at demokrati på papiret ikke nødvendigvis medfører fordeling av de økonomiske ressursene eller et styresett der alle får delta. I dag kjemper det honduranske folk en avgjørende kamp for økt medbestemmelse i landets politikk for å sikre eierskap og fordeling av nasjonale ressurser.

De siste tiårenes manglende investeringer i offentlige tjenester som

vann, helse og utdanning har gått alvorlig ut over kvinners levekår. Kvinner har fått økt arbeidsbyrde parallelt med dårligere helse og få muligheter til å utdanne seg. På grunn av manglende helsetilbud er barseldød nå den vanligste dødsårsaken blant honduranske kvinner. At kvinner ikke prioriteres i utdanningssektoren reflekteres ved at én av fire kvinner ikke kan lese eller skrive. Når en tredjedel av alle barn i Honduras ikke fullfører barneskolen, er det jentene som først forlater skolebenken til fordel for husarbeid, barnepass og tilfeldig og lavlønt arbeid. Fremdeles er det guttene som blir ansett som framtidens naturlige familieforsørgere, noe som sier seg selv når kvinners lønninger til tider når opp til knappe halvparten av mannens lønninger.

Caritas Honduras i kampen for likestilling

I Honduras har en stor kvinnebevegelse vokst fram de siste årene. Ikke en protestbevegelse som roper mannsfiendtlige slagord, men snarere en bevegelse som krever kvinnelig representasjon og deltakelse i politikk og samfunnsliv. Caritas i Honduras har vært med på å bygge opp denne bevegelsen som er et resultat av mange års arbeid og gradvise holdningsendringer. Caritas Honduras' første kvinnegruppe ble opprettet så tidlig som i 1966. Dette var det første steg i å anerkjenne og verdsette kvinnesaken. Da selvhjelpsgrupper for kvinner ble opprettet på 1990-tallet, bidro dette til å øke anerkjennelsen av kvinnenes selvstendighet. Det tok derfor ikke lang tid før kvinnene tok saken i egne hender for å fremme likestilling i politikken lokalt og nasjonalt. Caritas' likestillingsarbeid i Honduras har i dag som mål å skape rom for kvinners deltakelse utenfor hjemmet, blant annet ved å tilrettelegge for allianser av kvinnelige politikere og ledere, opplære menn og kvinner i likestilling, og bistå i talsmannsarbeid rundt likestillingssaker.

Ved å støtte fasteaksjonen støtter du kampen for likestilling og innflytelse for kvinner i Honduras.

Kvinnene i Honduras organiserer seg og vil øke sin innflytelse i samfunnet. (Foto: Caritas)

Norge

Nuntius i Nord-Norge

Prosessen med å finne ny biskop til Tromsø er nå kommet i gang. Den apostoliske nuntius til Norge, erkebiskop Giovanni Tonucci, besøkte i den anledning Tromsø fra 16. til 18. januar.

Nuntius feiret messe i Vår Frue kirke, sammen med flere av stiftets prester.

Viktigst var onsdag 17. januar. Innrammet av laudes og vesper holdt nuntius et langt møte med samtlige prester samt representanter for ordensfolkene og legfolket. Her gav han en inngående forklaring på hvordan utvalgelsesprosessen foregår. Han spurte også hvordan tilstanden i stiftet er (positivt og negativt), hvilke fremtidssynspunkter man har og hva slags type biskop man trenger. Dagen ble avsluttet med pontifikalmesse og kirkekaffe. Pastor Reidar Voith, Porsgrunn, fungerte som tolk.

Nuntius Giovanni Tonucci var også hjertelig til stede på kirkekaffen etter pontifikalmessen.

Nuntius kom med en markant invitasjon til de troende om å meddele ham skriftlig deres ønsker mht. den nye biskop, forslag til bispekanidater samt anførsler vedrørende personer man måtte mene kan være aktuelle. Samtidig presiserte han at ikke antall henvendelser om bestemte personer, men innholdet i henvendelsene vil være av betydning

i utvalgelsesprosessen. Han gjorde det dessuten klart at forutsetningen for at henvendelser skal komme i betraktning, er at de må inneholde avsenders navn og adresse og være underskrevet, samt at hver henvendelse kun må stamme fra en person (ikke fra flere eller på vegne av en gruppe).

Bispedømmeadministrator Torbjørn Olsen

Nuntius besøkte Oslo

Nuntius Giovanni Tonucci besøkte Oslo fra 30. januar til 3. februar. Disse dagene fikk han blant annet anledning til å feire messe med bispedømmets prester den 30. januar, i anledning biskopens årlige prestemiddag. Dessuten presiderte han ved kveldsmessen i domkirken den 2. februar, som er "Ordenslivets

Nuntius presiderte ved Kyndelsmessen i St. Olav domkirke. Foto: Helge Magnus Iversen.

Dag" eller "Kyndelsmesse". Her fikk bispedømmets ordensfolk anledning til å fornye sine løfter. Etter messen var det stor kirkekaffe i menighets-salen. Torsdag den 1. februar holdt erkebiskopen foredrag ved Communio Café, som er et forum for diskusjon av verdispørsmål. Tema var "Den katolske kirke og aids i Afrika», og nuntius snakket her om de mange misforståelsene han opplever at nordmenn og europeere har om hvilket ansvar Kirken har for aids-epidemien i Afrika.

Fjerde og siste bind av Breviaret foreligger

Det fjerde og siste bind av *Liturgia Horarum* (Den katolske kirkes tidebønner) på norsk foreligger nå.

De tre tidligere bindene av Breviaret (I, II og III) behandler Herrens komme med de store høytidene fra løftet til fullbyrdelsen, fra advent til og med pinse.

Det fjerde og siste bind av Breviaret behandler Det alminnelige kirkeår.

Det siste bindet (IV), Det alminnelige kirkeår, behandler i første del Herrens liv og lære.

"Med disiplene følger vi hans undervisning og næres av Ordet mens vi med Åndens hjelp søker å trenge inn i Inkarnasjonens store mysterium," skriver Norsk Katolsk Bisperåd i forordet. I andre del behandles kalenderåret, som gir oss et bilde av de helliges samfunn. "Det er ikke bare Guds folk som lever i dag, men også de som er gått forut for oss til et evig liv i samfunn med Gud," sier biskopene i forordet.

Bind I-III av tidebønnene har fullstendige tekster til lesningsgudstjenestene. For bind IV er lesninger og responsorier bare skrevet inn for høytider, ellers er de utelatt. Resten av lesningene og responsoriene gis ut i fem supplementsbind. På denne måten kan man klare seg med kun ett bind for hoveddelen av tidebønnene. Supplementsbind nummer 1 foreligger også i disse dager, og dette omfatter 1.-9. uke i det alminnelige kirkeår. Supplementsbøkene 2-5 utgis etter hvert som lesningene blir oversatt.

Bøkene kan kjøpes i eller bestilles fra St. Olav bokhandel. Breviaret bind IV koster kr. 350,-. Prisen på supplementsboken er kr. 100,-

Adventsaksjonen 2006 slo alle rekorder

Adventsaksjonen 2006 har nå bevist gitt resultat i klingende mynt. Totalt er det nå kommet inn 346 523,18- til Norges Unge Katolikkers AA-konto eller direkte til Caritas. Resultatet i 2005, tidligere "all time high", var 280.619,50.

Glimt fra Bergen.

Det mest imponerende med AA-2006 var likevel kanskje ikke det økonomiske resultatet, men den store innsatsen som ble lagt ned av ungdommer og barn rundt om i menighetene. Det ble samlet inn penger på mange ulike måter - det ble gått med bøsser på gater og streder, arrangert juleverksted, kirkekafe, konserter og julespill. Her er noen glimt, blant mye annet:

- Ungdommen i Bergen sto på Torvallmenningen i all slags vær, arrangerte konsert i Krypten og samlet inn 56 283,50, det beste resultatet for en menighet noen gang.

Glimt fra Tromsø.

- Barnegruppen i Tromsø arrangerer julespill i familiemessen julaften.

- Ungdomsgruppen i Stavanger arrangerer juleverksted for barna.

- Katolsk Ungdomslag i Arendal fordoblet resultatet for tredje år på rad - til 34 924. (Hvordan skal det gå i 2007?)

- I mangel på en menighetssal, arrangerte ungdomslaget i Larvik kirkekafe ute.

- I Fredrikstad var ungdommer og barn aktive samtlige adventshelger, og de arrangerte for annet år på rad julekonsert i kirken.

- Barnekorne i St. Olav domkirke i Oslo arrangerte stor og vakker julekonsert og opptrådte for første gang med toastemt sang!

- Distrikt Oslo samlet ungdommer fra mange ulike lokallag til overnatting, hadde vaffelstasjoner tre ulike steder på en gang og trålet sentrum med bøsser.

OKB vil ha skille mellom stat og kirke

I sin høringsuttalelse om statskirkeordningen går Oslo Katolske Bispedømme inn for at Den norske kirke (Dnk) løsriver helt fra staten. Begrunnelsen er for det første at de politiske

føringer som statskirkeordningen legger på Dnk gjør det vanskelig for kirken å finne seg til rette med sin identitet som kristent kirkesamfunn, særlig i et pluralistisk og i høy grad sekularisert samfunn. Det påpekes at en ensidig folkekirkeidé med en for sterk nasjonal forankring kan gå på bekostning av viktige sider ved kirkens selvforståelse. Videre er det prinsipielt nødvendig med et skille mellom statsmakt og kirke med tanke på religionsfrihet – både for at medlemmene av Dnk ikke skal utsettes for press fra statsmakten i for eksempel strukturelle og moralske spørsmål, og for å sikre likeverd og likebehandling for andre tros- og livssynssamfunn.

Om statens verdigrunnlag poengteres det at staten ikke kan være verdinøytral. Den må ha et grunnlovsfestet verdigrunnlag som sier klart at "kristendomen har vore den dominerende verdileverandøren for dei europeiske samfunna". Det vises til at europeiske, politiske systemer og europeisk kultur inneholder "sentrale element av kristent tankegods" samtidig som det kristne innslaget "ikkje kan skiljast frå den antikke arven eller den humanistiske kritikken", og konkluderer med at "Grunnlova kan difor trygt vise både til det kristne og det humanistiske verdigrunnlaget."

Når det gjelder spørsmålet om gravferdsforvaltning ønsker OKB å opprettholde dagens ordning, som etter bispedømmets syn fungerer svært godt. Det samme gjelder i utgangspunktet den økonomiske støtteordningen for tros- og livssynssamfunn. Når det gjelder kirkelige eiendommer mener OKB at eierskapet til disse må overføres til Dnk på henholdsvis lokalt, regionalt og sentralt plan. Dette må også gjelde for Opplysningsvesenets fond "og den funksjonen det har hatt i høve til kyrkjeleg eigedom". Man påpeker at økonomien må sikres i forhold til ansvaret med eierskapet, uten at det antydes noen konkret modell for dette.

Hele høringsuttalelsen kan leses på www.katolsk.no.

KI - Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo)

St. Eystein presteseminar i Akersveien 6

Akersveien 6 i Oslo, som eies av St. Josephsøstrene, overtas i løpet av våren av Oslo katolske bispedømme (OKB).

OKB kjøper hele eiendommen som består av tre bygninger: Den man ser mot Akersveien; en tilsvarende stor bygning på baksiden og et enetasjes klasserom for St. Sunniva skole. Klasserommet fortsetter som dette, og overtagelsen får heller ikke konsekvenser for den bygningen som vender ut mot Akersveien. I dag huser denne en St. Josephsøster-kommunitet og utleieleiligheter. Bygningen på baksiden blir imidlertid lokalene til det nyopprettede St. Eystein presteseminar. Etter planen skal seminaret være innflytningsklart til høsten.

Offentlig tull med tall rammet St. Sunniva skole

I høst fikk St. Sunniva skole sjokk-beskjeden at de ble rammet av et betydelig kutt fra det offentlige. Det var etter at tilskuddssatsene for 2007 for frittstående grunnskoler ble bekjentgjort at man fant at de nye satsene svært hardt rammet de store private skolene.

Regelen er at staten gir friskolene et tilskudd tilsvarende 85 prosent av de ordinære driftsutgiftene ved den offentlige skolen. Men da flere kommuner etter hvert har opprettet selskaper som drifter og vedlikeholder skolelokalene, har dette medført at grunnlaget for beregningen av tilskudd ble unaturlig lav – noe som særlig hardt rammet landets største friskoler. Aller hardest rammet var St. Sunniva skole, som opplevde et kutt på 4,3 millioner kroner. I januar i år kom imidlertid gladnyheten at kunnskapsminister Øystein Djupedal har bevilget 21 millioner kroner for å unngå krise for disse skolene, som sto i fare for kutt og oppsigelser.

– Med dette har vi ryddet opp i en systemfeil som ville ha hatt store konsekvenser for de store friskolene. Skolene gjorde oss oppmerksomme på dette og jeg ble ganske overrasket. Men nå har vi fått midler på plass, sier kunnskapsminister Øystein Djupedal til avisen Vårt Land.

Av de 21 millionene som regjeringen nå har bevilget, går 4 millioner kroner til de frittstående skolene i utlandet, og 5 millioner til de mindre private skolene i Norge, mens de større friskolene fordeler 12 millioner kroner slik: Kristelig Gymnasium i Oslo ca. 3,7 millioner

kroner; Rudolf Steinerskolen i Oslo ca. 3,5 millioner kroner; Danielsen ungdomsskole i Bergen ca. 340.000 kroner; St. Sunniva skole i Oslo ca. 4,3 millioner kroner.

St. Joseph kapell har blitt St. Joseph kirke

Biskop Bernt Eidvig Can.Reg. av Oslo har med virkning fra den 1. januar 2007 hevet statusen for St. Josephs kapell i Akersveien, i tilknytning til St. Sunniva skole, til kirke. Betegnelsen er altså fra nå av St. Josephs kirke.

Verden

Abbé Pierre død – et liv mot fattigdom

Abbé Pierre

Frankrikes "Far for de hjemløse", Abbé Pierre, er død. Den tynne skikkelsen med det store hvite skjegget og de tykke hornbrillene var kjent av enhver i Frankrike. Abbé Pier-

re hørte inntil det siste til de mest avholdte personligheter i Frankrike. Nå døde han i en alder av 94 år på et sykehus i Paris.

Hvorfor ble Abbé Pierre slik en avholdt person? Her er litt om hans liv:

I 1949 kjøpte pateren i utkanten av Paris et hjem for hjemløse familier. Senere ble flere tomter okkupert og hus bygget. Så startet han Emmaus-fellesskapet for å hjelpe de utstøtte. Legendarisk ble hans opprop om hjelp vinteren 1953/1954 etter at noen av de hjemløse som holdt til under broen til elven Seinen, hadde frosset i hjel. Dette satte i gang en giverbølge uten sidestykke.

I dag tar disse Emmaus-fellesskapene seg av syke, fattige, ensomme og tidligere straffanger i mer enn 30 land. I Frankrike finnes det i dag mer enn 100 slike fellesskap, og de finnes nå også i andre europeiske land, i Asia, Latin-Amerika og Afrika.

Abbé Pierre ble født i 1912, fikk navnet Henri Antoine Groues og var sønn av en silkefabrikkeier i Lyon. Allerede som barn opplevde han at hans velhavende far i fritiden klippet håret til hjemløse og sørget for at de fikk mat og klær.

I 1930 ble han kapuciner munk, etter å ha gitt bort farsarven til de fattige. I 1938 ble han presteviet, og under krigen gikk han inn i motstandsbevegelsen. Fra denne tiden stammer hans dekknavn/pseudonym "Abbé Pierre". Inntil 1951 var han medlem av det franske parlament, men han kom aldri til å like politikken. Han syntes at mulighetene til å få forandret noe var alt for snevre. Enda i høy alder kjempet han for de hjemløse og for dem som ble ekskludert av det gode samfunn.

I 1984 gjorde Abbé Pierre et nytt stort opprop for å få hjelp til de "nye fattige", og gikk i spissen for de som okkuperte hus, anklaget politikerne for at de hadde unnlatt å hjelpe, brukte sin tid til å kjempe mot urett og diskriminering, satte seg inn i militærnektens sak, undersøkte frigjøringssteologien og tok seg av Aids-syke.

Abbé Pierre har endog fått til at den franske regjeringen vil lovfeste menneskers rett til bolig. Det har han kjempet for i årtier.

Hans grunnholdning beskrev han med følgende ord: "Å leve, det betyr å elske."

*Av Christoph Lennert
Trykket i Osnabrücker Kirchen Zeitung, januar 2007
Oversatt av sr. Marie-Louise Penkhues CSJ*

Vatikan-avis kritiserer reporter som gikk til falske skriftemål

Vatikan-avisen L'Osservatore Romano retter meget sterk kritikk mot en italiensk journalist som skriftet falske synder for en mengde ulike prester med den hensikt å skrive en artikkel om botens sakrament. "Falske skriftemål på jakt etter et skammelig scoop" kaller L'Osservatore Romano kommentaren som fordømmer det italienske store ukebladet L'Espresso's hovedoppslag. "Skammelig! Det finnes ingen andre ord som kan beskrive fortvilelsen over denne handlingen som var stygg, verdiløs, respektløs og svært krenkende," heter det i Vatikan-avisen som videre hevder at artikkelen har

utnyttet skriftefedrenes gode tro og krenket millioner av menneskers religiøse følelser. "Den var en helligbrøde, for den krenket det hellige rom der en angrende synder intimt ber om å få motta Guds nådefulle kjærlighet," heter det i kommentaren. Reporteren gikk til 24 ulike skriftefedre med sitt falske skriftemål, i fem italienske byer – deriblant Roma. Ukebladet forteller at hensikten med artikkelen var å se på hvordan prester håndterer vanskelige pastorale situasjoner og hvorvidt de fulgte Kirkens normer og lære i de respektive spørsmålene.

Kilde: Catholic News Service

Gjennombrudd i stamcelleforskning møtes med glede i Vatikanet

Presidenten for Det pavelige råd for den pastorale assistanse til helsearbeidere ønsker et nytt gjennombrudd i stamcelleforskningen velkommen. Inntil nå har det ikke latt seg gjøre å få tak i stamceller uten å destruere det menneskelige embryo. En gruppe forskere har imidlertid nå klart å hente stamceller fra væsken som omgir fosteret i livmoren.

Kardinal Javier Lozano Barragan forteller Vatikanradioen at gjennombruddet er svært gledelig, siden det gir håp om at man i fremtiden kan høste stamceller uten at man tar liv av befruktete egg. Kirken, sier kardinalen, er ikke imot stamcelleforskning i seg selv, men er klart imot forskning der menneskelige embryo går til spille.

Kardinal Barragan roser forskerne fra Harvard og Wake Forest-universitetet som har klart å høste stamceller på denne revolusjonerende måten. I studien viser de også at stamcellene høstet fra livmorvæsken modnet like raskt som stamceller fra embryoer, de viste til og med bedre plastisitet. I følge forskerne har teknikken et enormt potensiale for behandling av sykdommer.

Selv om Vatikanet og andre aktører i livsvernsspørsmål har vist stor begeistring for gjennombruddet, er ikke alle like entusiastiske. En av forskerne, Paolo De Coppi, forteller det italienske nyhetsbyrået ANSA at han har møtt stor motstand mot publiseringen av studien, siden den baserer seg på stamceller høstet på

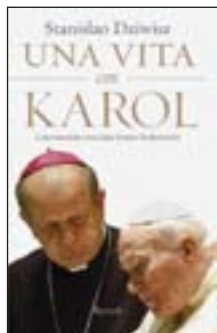
en ny og revolusjonerende måte. En av hans banebrytende artikler, som denne uken ble publisert i tidsskriftet *Nature Biotechnology*, er tidligere refusert av fire ulike tidsskrifter.

”Det tok syv år for å få artikkelen publisert,” forteller han.

De Coppi antar at årsaken til at hans artikkel er møtt med stor skepsis i visse vitenskapelige kretser, er ”motstand mot tanken på å finne et alternativ til embryoniske stamceller,” siden mange ledende forskere – særlig i USA – har dype interesser og store investeringer i embryoforskning. De Coppi presiserer at han selv ikke har betenkeligheter med forskning på embryo.

Kilde: *Catholic World News*

Johannes Paul II-biografi utsolgt første dag

En nylig utgitt biografi om pave Johannes Paul II, skrevet av pavens privatsekretær og nære venn, ble utsolgt allerede første dag etter at den ble lagt ut for salg i Polen. Med andre ord

ble hele 250 000 eksemplarer av kardinal Stanislaw Dziwisz's biografi "Vitne" revet bort på en dag, noe som utgjør hele førsteopplaget. TBA Marketing er allerede i gang med å trykke et nytt opplag på 250 000 eksemplarer. I Italia er samme bok, som der har tittelen "Et liv med Karol", solgt i 500 000 eksemplarer etter kun en uke på markedet.

Fortjenesten fra kardinal Dziwisz's biografi skal brukes til etableringen av et Johannes Paul II-senter i Krakow.

Kilde: *Catholic World News*

Teologisk universitet og seminar forlater Bagdad

To eminente kristne institusjoner i Irak har av sikkerhetsmessige grunner sett seg nødt til å forlate det katolske området Dora i Bagdad og flytte nordover til Kurdistan. Den desperate situasjonen kristne opplever, blant annet med stadig økende grad

av kidnapping av prester, angrep og trusler, har fått den kaldeiske patriarken i Bagdad til å beordre flytting av både Babel college – det eneste kristne teologiske universitet i landet – og St. Peter-seminaret.

Flyttingen har vært planlagt en tid – bygningene i Ankawa som skal huse institusjonene er allerede leiet – men den offisielle beslutningen ble tatt den 4. januar. Inntil videre huser biskopen studentene i bisperesidensen.

Flyttingen, samt åpningen av det syrisk-katolske seminaret i Bakhdida (Qaraqosh), vitner om at kurdiskkontrollerte Nord-Irak for tiden oppleves som det eneste sikre sted for Iraks kristne.

Kilde: *AsiaNews*

Håndtering av kollaboratørbiskoper

Den polske bispekonferansen har bestemt at den endelige beslutningen om hvordan man skal forholde seg til biskoper som samarbeidet med det hemmelige politi under kommunistregimet, må overlates til Vatikanet.

Bispekonferansen innkalte til hastemøte i forbindelse med at Stanislaw Wielgus den 7. januar søkte avskjed fra Warszawas erkebispesete, etter å ha innrømmet samarbeid med kommunistregimets hemmelige politi.

Erkebiskop Jozef Michalik av Przemysl, bispekonferansens formann, sa etter møtet at biskopene var blitt enige om at den kirkelige kommisjonen skal studere det hemmelige politiets mapper på katolske biskoper kun dersom den aktuelle biskop selv ber om det, men at en endelig avgjørelse om hvordan man skal forholde seg til personer "tynget av kollaborasjon" må overlates til paven eller relevant Vatikan-dikasteri.

Erkebiskop Michalik uttalte også at de ulike bispedømmene bør etablere lokale kommisjoner. "Alle mistanker vil undersøkes, og ingenting skal feies under et teppe. Men dette vil ta tid," sa erkebiskopen.

I et budskap som ble lest i kirkene, sa biskopene: "Kirken i Polen har alltid følt med nasjonen og delt dens skjebne, særlig i de mørkeste kapitlene i vår historie. Dette faktum kan ikke endres gjennom at det kastes

lys over svakheter og utroskap blant dens medlemmer."

Flere kirkeledere har imidlertid kritisert medias fremstilling av saken og det press dette har lagt på erkebiskop Wielgus. I et TV-intervju sa kardinal Jozef Glemp, emeritert erkebiskop av Warszawa, som inntil videre administrerer erkebispedømmet, at han oppfordret erkebiskop Wielgus til å ta juridiske skritt for å få sitt navn rensket.

I bispekonferansens budskap heter det at katolikker må huske at det hemmelige politiets mapper ikke gir "helhetlig dokumentasjon" om kommunistperioden, og at angrende kollaboratører også er "brødre og søstre i troen." "Vi ønsker gjennom våre bønner å støtte erkebiskopen i arbeidet med å avdekke den fulle sannhet. Vi beklager også at man i denne sak ikke holdt fast ved det universelle prinsippet om uskyldighet inntil det motsatte er bevist, og at man derfor skapte en presset atmosfære rundt ham," la biskopene til. Dokumentene "er samlet av funksjonærer fra den kommunistiske statens undertrykkende apparat, som jo hadde en fiendtlig holdning til nasjonen og Kirken," sa han, og understreket at en ensidig gjennomgang av dem kan "bli en seier post mortem for det umenneskelige systemet vi måtte leve under."

Biskopene bestemte videre at askeonsdag, den 21. februar, skal være en "bønnens og botens dag for hele det polske presteskap." "Kirken er ikke redd for sannheten, selv om den måtte være vanskelig," sa biskopene. "Vi appellerer til hele det kirkelige fellesskap, geislighet og legfolk, om å fortsette gransking av samvittighetene med tanke på den totalitære epoken."

I et intervju med Polens katolske informasjonsbyrå, KAI, sa erkebiskop Kowalczyk at han trodde at erkebiskop Wielgus ikke hadde "gitt det hele bilde" av sitt forhold til det hemmelige politi da han ble nominert til Warszawas erkebispesete. Han mener at det ikke må forekomme fremtidige bispeutnevnelser før alle dokumenter er gransket.

I tråd med retningslinjer definert av Den polske bispekonferanse den 12. januar, har de fleste av Polens bispedømmer allerede etablert historiske kommisjoner.

Kilde: *Zenit/Catholic World News/Vatican Information Service*

I ÅR FALLER ASKEONSDAG PÅ DEN 21. FEBRUAR, da begynner fastetiden. I fasten forbereder vi oss til påske, festen for Jesu oppstandelse. Disse tekstene leses i Kirken på søndager i fasten. Der kan de fortelle mer om det. Finn de riktige bildene til teksten ved å trekke en linje mellom tegningen og teksten. Du kan fargelegge bildene. De kan også kopieres i større format, slik at du kan henge dem opp. Imens kan du tenke over tekstene og hva de sier deg. Kanskje kan du spørre pappa eller mamma om å fortelle litt mer om det som står skrevet.

1. søndag i fasten, 25. februar

Djevelen førte Jesus høyt opp og viste ham på et øyeblikk alle verdens riker og sa: "Jeg vil gi deg makten over alt dette og la deg få all denne herlighet. Om du bare faller ned og tilber meg." Jesus svarte: "Det står skrevet: Herren din Gud skal du tilbe, og bare ham skal du tjene." (Luk 4,5-8)

2. søndag i fasten, 4. mars

Jesus tok Peter, Johannes og Jakob med seg og gikk opp i fjellet for å be. Og mens han bad, ble hans ansikt helt forandret, og hans klær ble blendende hvite. Det kom en sky og skygget over dem, og det lød en røst fra skyen: "Dette er min Sønn, den utvalgte. Hør ham!" (Luk 9,22 +34-35)

3. søndag i fasten, 11. mars

"En mann hadde et fikentree som var plantet i vingården hans. Han sa til gartneren sin: Nå er det tredje året jeg kommer og leter etter frukt på dette fikentreet uten å finne noe. Hogg det ned! Hvorfor skal det stå der og suge ut jorden? Men gartneren svarte: Herre, la det stå dette året også, så skal jeg grave omkring det og gjødsle det. Kanskje det da vil bære neste gang." (Luk 13,6-9)

4. søndag i fasten, 18. mars

Faren sa til den eldste sønnen: "Min sønn! Du er alltid hos meg, og alt mitt er ditt. Men nå skal vi holde fest og være glade. For han, din bror, var død og er blitt levende, han var kommet bort og er funnet igjen." (Luk 15,31-32)

5. søndag, 25. mars

Jesus sa til dem: "Den av dere som er uten synd, kan kaste den første steinen på henne." Da de hørte dette, gikk de bort, den ene etter den andre, de eldste først. Til slutt var Jesus igjen alene med kvinnen som stod der. (Joh 8,7-9)

Paven om barn og medier

Skjønnhet er som en avglans av det guddommelige, den inspirerer og levendegjør unge hjerter og sinn. Mens det stygge og vulgære har en nedtrykkende virkning på holdningene og oppførselen.

DET ER PAVE BENEDIKT som skriver dette i et budskap til Verdensdagen for sosiale kommunikasjonsmidler, også kalt Mediesøndagen. Pavens skriv handler om barns forhold til mediene, både hvordan mediens virkelighet former barna og hvordan vi former barna til å respondere på mediens budskap.

Dette skulle være et kjent område for oss foreldre. TV, DVD, Internett, magasiner og dataspill tar opp en stor del av hverdagen til mange barn (og voksne) som utvilsomt har en betydelig innflytelse på formingen av våre barns indre og ytre liv.

Paven fremholder at det hviler et ansvar, først og fremst på foreldrene, men også på Kirken og skolen, i å oppdra barna i deres forhold til mediene. Denne oppdragelsen bør være positiv, barn bør ikke skjermes for alle kulturens ytringer. Det som er estetisk og moralsk høyverdig virker i positiv retning i dannelsen av barna. Ved å oppleve god litteratur, kunst og musikk, utvikles barnas forståelse, klokskap og dømmekraft. Derfor bør foreldre sørge for at barna kan bli kjent med klassikerne i barnelitteraturen (paven har selv henvist til Narniabøkene av C.S.Lewis flere ganger i sine taler), at de presenteres for billedkunstens verden og for musikk som er oppløftende. Slike uttrykk for det skjønne, sanne og gode henviser til syvende og sist mot Gud, og hjelper oss i å fatte mer av hvem han er.

Men paven holder også frem mediens negative sider. Styggheit og vulgaritet har en nedtrykkende effekt på holdninger og oppførsel.

Paven nevner i den forbindelse vold som underholdning, fremhevelse av antisosial oppførsel og trivialisering av seksualiteten, noe som mediene, inkludert dataspill og tegnefilm, ofte gjør seg skyldige i.

Omgangen med mediene handler mye om hvordan vi velger å bruke vår frihet. Det er vi voksne antagelig ikke ukjente med. Vår bruk av TV og Internett etc. har lett for å bli et estetisk og moralsk ingenmannsland i livene våre; det er så altfor enkelt

å hengi seg til "mediejunk" som rekreasjon. Friheten gir oss ansvar. Det er dette ansvaret vi må være oss bevisst i omgangen med media, som ligger så påtrengende åpent og lett tilgjengelig for oss.

Å oppdra barn i deres forhold til media handler om oppdragelse i hvordan de skal bruke friheten på en god måte. Pave Benedikt fremholder at i populærsamfunnet forstås frihet ofte som jakt etter nytelse og nye opplevelser. Det er ikke slik Gud har kalt oss til å bruke den frihet han har gitt oss, sier paven. I lys av sannheten er vi kalt til bevisst å velge det som er skjønt, sant og godt. Her ligger foreldrenes oppdrageroppgave, og den utfører vi først og fremst gjennom det eksempelet vi gir.

Torvild Oftestad
Det kateketiske senter

HUSK FASTEAKSJONEN!

Gi oss verdigheten tilbake
– avskaff fattigdommen!

Bankkonto 8200.01.93433
Merk innbetalingen "Fasteaksjonen"
Se www.caritas.no for mer informasjon

OrgSys

- vårt nye, felles medlemsregister

Av Vidar André Eide,
datamedarbeider i OKB

I 2004 startet Oslo Katolske Bispedømme (OKB) et prosjekt for å sentralisere menighetenes databaserte medlemsregistre. Slik det var den gang, hadde hver enkelt menighet sitt eget register, og det fantes ingen standard for hva slags programvare en skulle benytte. Behovet for en slik løsning hadde også blitt forsterket ved at myndighetene begynte å kreve at trosamfunnene skulle levere inn fødsels- og personnummer på sine medlemmer for å få støtte for dem.

TIDLIGERE HADDE MAN FORSØKT å lage et felles program for alle menigheter, ved navnet KAMEL (katolsk medlemsliste), men ikke alle var fornøyde med det. Nå ønsket man seg ett felles sentralt register som skulle brukes til alt: Broen, St. Olav Tidsskrift, menighetsblad, fast givertjeneste m.m.

Fordelene ved en slik løsning i forhold til den gamle er mange:

- Katolikker risikerer ikke lenger å falle ut av Kirkens lister ved flytting når alle menighetene bruker samme register.
- Når Kirken skal innrapportere medlemmer til myndighetene med hensyn til tilskudd, dukker det ikke opp dubletter mellom forskjellige menigheter/bispedømmer.

- Når alt registreres på ett sted, får vi bedre oversikt over utmeldelser, noe som hjelper oss til å unngå at en utmeldt person rapporteres som medlem grunnet kommunikasjonsvikt mellom lokale menigheter.
- Når det oppstår nye behov i forbindelse med registeret, vil det være langt enklere (og rimeligere) å oppgradere ett program med mange brukere fremfor mange programmer med få brukere.
- Katolikker kan registrere sine personopplysninger på internett uten at opplysningene må videresendes til en menighet. De kan innføres i registeret sentralt og øyeblikkelig bli tilgjengelige lokalt for menigheten de tilhører.
- Når mange menigheter jobber med samme register, blir kvaliteten høyere. Adresseendringer som gjøres i forbindelse med menighetsblad, kommer Broen til gode og omvendt.

Etter å ha gransket forskjellige løsninger, valgte bispedømmet et program ved navn OrgSys, laget av produsenten OrgSoft. Dette er et program som brukes av mange frikirker og organisasjoner i Norge. Det kunne skreddersys etter menighetenes behov og stadig oppdateres.

Da programmet var kjøpt, begynte jobben med å tilpasse det til menighetenes behov og å legge inn registrene fra hele bispedømmet (inkludert lister over bladmottagere). Dette var en stor jobb, og ikke alt gikk på skinner.

Et problem som oppstod, var at ingen husstandsinformasjon kom med i OrgSys. Alle ble registrert som enkeltpersoner.

Et annet problem var at det ennå ikke var på plass en teknisk løsning som ville gjøre det mulig for alle menigheter å få full tilgang til OrgSys samtidig som personvernet ble ivaretatt. I og med at sensitive opplysninger som medlemmenes fødsels- og personnummer fantes i registeret, måtte en være sikker på at ingen tredjepart kunne avlytte internettforbindelsen mellom de enkelte menigheter og serveren i Oslo.

Arbeidet gikk imidlertid videre. Den 11. mars 2006 signerte OKB, Trondheim Stift og Tromsø Stift en samarbeidsavtale om et felles medlemsregister. Nå skulle altså alle menigheter i hele landet benytte OrgSys.

For at vi skulle kunne komme videre, valgte vi for første gang å bruke

OrgSys til utsendelse av Broen i OKB rundt disse tider, vel vitende om at ganske mange feil ville dukke opp. Den gamle listen for OKB var på dette tidspunktet så mangelfull og inneholdt så mange feilaktige adresser at den var ubrukelig (på det verste kom det 11 kasser med returer av Broen da denne ble brukt).

Gamle lister ble fortsatt benyttet for Midt- og Nord-Norge, hvor menighetslistene ennå ikke var kjørt inn i det nye registeret. Det viste seg imidlertid at også den gamle listen vi brukte ved første utsendelse var svært mangelfull, og feilen ble ikke oppdaget før alt var sendt til trykkeriet. Dette førte beklageligvis til at bare om lag 10 % av medlemmene i disse regionene fikk Broen.

Ved neste utsending brukte vi en enda eldre liste som inneholdt flere tusen personer fra Midt- og Nord-Norge. For å være sikre på at alle fikk

krypterer alle opplysninger som sendes over nettet og derved gjør det umulig for en tredjepart å avlytte kommunikasjonen.

I skrivende stund har hele landet adgang til OrgSys, og om kort tid er alle registre fra bispedømmene i Midt- og Nord-Norge innført. Nå jobber altså 32 menigheter samt bispedømmene for at vårt felles register skal bli så bra som mulig.

Om lag 35 000 mennesker er også slått sammen i husstander. Dette gjør at vi ikke lenger behøver å jukse med å slå sammen like gateadresser, men det gjenstår fortsatt en del arbeid.

Vi trenger tilbakemeldinger fra dere dersom noe er galt. Vi kan for eksempel ikke gjette at tre personer med forskjellig etternavn er én husstand, selv om de bor på samme gateadresse. Dersom ti personer med samme etternavn bor i en blokk, trenger vi

I skrivende stund har hele landet adgang til OrgSys, og om kort tid er alle registre fra bispedømmene i Midt- og Nord-Norge innført.

Broen fra da av, valgte vi å bruke både den mangelfulle listen fra OrgSys og den eldre listen. Enkelte personer fantes i begge listene (og noen var ført to ganger i den gamle). Dette gjorde at en del opplevde å få to eller flere blader tilsendt.

Andre problemer oppsto også, ettersom vi måtte slå sammen identiske gateadresser for å unngå å sende ut bladet til hver registerførte katolikk i OKB. Dette var nødvendig i forhold til husstander som jo bare skulle ha ett eksemplar (selv om det var tilfeldig hvilket navn bladet ble adressert til). Det var imidlertid meget uheldig der hvor gateadressen tilhørte en blokk, et kloster, eller for den saks skyld bispegården i Akersveien 5, hvor biskopen var den eneste som fikk Broen.

I løpet av sommeren og høsten begynte bispedømmet å få på plass en løsning for fjerntilkobling til OrgSys, og etter hvert fikk alle menighetene full tilgang. Denne løsningen er enkel å bruke, samtidig som den

opplysning om hvem som er i samme husstand, hvis ikke risikerer alle ti å få hvert sitt eksemplar av Broen.

Siden alle bruker samme register, kan dere henvende dere til Broens redaksjon, eller til deres lokale menighet hvis dere merker at ting ikke er som de skal. Dere trenger ikke lenger å henvende dere flere steder for å være sikre på at ting blir ordnet opp i. Dere kan også registrere navn, adresse, fødselsnummer m.m. på katolsk.no.

I alt dette rotet har det også skjedd en del positive ting. Fordelene ved et sentralt register begynner å gi gevinst. Opplaget av Broen har også steget kraftig. Selv om det nok fortsatt sendes ut for mange eksemplarer, er en viktig grunn til økningen at vi nå får kontakt med langt flere katolikker enn tidligere. Mange som tidligere ikke fikk bladet, men skulle ha hatt det, får det nå.

St. Olav

ST.OLAV KATOLSKE BOKHANDEL
AKERSVN.14, 0177 OSLO
TLF.23219555. FAX.22360263
E-post. bokhandel@katolsk.no
NETTBOKHANDEL:
www.stolavbok.no

Endelig er den her:
"DEN KATOLSKE KIRKES
KATEKISME. Kompendium"
St. Olav Forlag. 1b. Kr.198,-

Den inneholder i knapp form alle
vesentlige og grunnleggende
elementer i Kirkens tro

TIDEBØNNEBOKEN FOR DET
ALMINNELIGE KIRKEÅR, Bind IV
1b. Kr. 350,-

LESNINGER TIL TIDEBØNNENE
BIND IV, BOK 1
1b. Kr. 100,-

MERK:
**Fra mars holder vi åpent
lørdager mlm 10 og 14**

**NB! Første søndag i
måneden: 12-15
(Første gang: Søndag 4.3)**

BISKOP BERNT EIDSVIG CAN.REG. av

Diakon Fredrik Hansen preste-
vies den 21. april.

Oslo prestevier diakon **Fredrik Hansen** lørdag 21. april 2007 kl. 12.00 i St. Olav Domkirke i Oslo. Det blir påfølgende mottakelse i Mariagården, Akersveien 16.

Fredrik er født 13. juni 1979 i Drammen og ble opptatt i Den katolske kirkes fulle fellesskap i 1999. Han har studier fra Universitetet i Oslo (B.A.), presteseminaret Allen Hall (Dip.Ph.) og Heythrop College (M.A.Theol.) i London, og ble den 1. juli 2006 diakonviet av biskop Bernt Eidsvig i St. Olav domkirke i Oslo.

Oslo Katolske Bispedømme har per i dag seks prestekandidater, fire ved presteseminaret Allen Hall i London og to ved Collegio Svedese i Roma.

DEN BISKOPPELIGE VIKAR for innvandrersjelesorgen i Oslo Katolske Bispedømme og tidligere kroatisk nasjonalsjelesørger, **p. Berislav Grgic**, forlater Norge den 1. mars, etter å ha tjenestegjort i bispedømmet i 11 år. P. Grgic flytter nå til Tyskland,

P. Berislav Grgic forlater Norge
etter 11 års tjeneste.

hvor han skal arbeide som menighetsprest i bispedømmet München.

P. Grgic er født i Novo Selo i bispedømmet Banja Luka (Bosnia-Hercegovina), hvor

han også er inkardinert. Han gjorde tjeneste i Bosnia-Hercegovina (og Kroatia) inntil han likesom mange andre ble fordrevet av serberne den 20. august 1995. Han ankom Norge 3. januar 1996 og startet den 27. januar som nasjonalsjelesørger for kroater i Oslo Katolske Bispedømme, en tjeneste han avsluttet den 28. januar i år. I tillegg til dette har han i flere år vært skoleprest ved St. Sunniva skole og kapellan på deltid i St. Olav menighet i Oslo. I perioden 1. september 2004 til 1. mars 2006 var p. Grgic generalvikar, før han 1. januar 2006 ble biskoppelig vikar for innvandrersjelesorgen i bispedømmet

– en tjeneste han altså nå avslutter den 1. mars.

P. Grgics nye adresse er ikke klar idet Broen går i trykken.

DEN 28. FEBRUAR slutter **Marta Bivand Erdal** som Norges Unge Katolikkers organisasjonskonsulent. Marta har vært fast ansatt som organisasjonskonsulent siden 1. januar 2004 og jobbet også som vikar i 2003. Hun tiltrer nå i en stipendiatstilling ved PRIO (Institutt for fredsfors-

Marta Bivand Erdal slutter som
organisasjonskonsulent i NUK.

kning) i Oslo, der hun skal jobbe på et prosjekt om innvandrere i Norge og pengeoverføringer til opprinnelsesland, samt koblinger til integrasjonsprosesser her i Norge.

Ståle Wilhelmssen er NUKs nye
organisasjonskonsulent.

ARBEIDSUTVALGET I NUK ansatte den 30. januar **Ståle Wilhelmssen** som Martas etterfølger som organisasjonskonsulent. Wilhelmssen er født 31. august 1979 og konverterte til Den katolske kirke sommeren 2004. Han leverer i disse dager masteravhandling i teologi ved Menighetsfakultetet i Oslo. Har studert ved NTNU i Trondheim og Det pavelige universitet Gregoriana i Roma, i tillegg til på MF. Han har vært aktiv i NUK på lokalt plan i Oslo og er kursholder i Ledertreningsutvalgets bibelkurs. Han har også vært leder på påskeleir og sitter i Credimus-redaksjonen. Wilhelmssen begynte i jobben allerede mandag den 5. februar.

DEN 13. AUGUST ankom **sr. Adriani (Maria Theresa) Sriyatini** til Norge og Carl Borromeussøstrenes kommunitet i Moss. Sr. Adriani er født i Kutoarjo i Indonesia i 1954 og er utdannet innen matematikk og fysikk. Hun avla sine første løfter i 1976 og evige løfter i 1984. Hun er i

gang med å lære norsk og jobber i St. Mikael's menighet på lørdager.

Kommuniteten i Moss består nå av tre søstre fra Indonesia og én fra Filippinene. **Sr. Stefani Indrawasih Gowidjaja** er på sabbatsopphold på Filippinene frem til neste sommer.

Maria Tryti

Maria Regina Manalo Mejia Tryti er fra og med 23. januar 2007 ansatt som husmor i bispegården i Oslo Katolske Bispedømme, Akersveien 5, med hovedansvar for husholdningen.

Maria er født 7. september 1951, er utdannet sykepleier og har i en lang periode arbeidet som operasjons-sykepleier ved Rikshospitalet. Sammen med mannen Øyvind og barna Christian, Paula og Ivar, har hun gjennom mange år vært aktiv i St. Olav menighet i Oslo.

EN GRUPPE PERSONER er av biskop **Bernt Eidsvig Can.Reg.** av Oslo blitt invitert til å oversette Missale parvum (en liten messebok) til nynorsk. Gruppen består av **p. Arnfinn Haram O.P.**, **p. Robert Anderson O.C.S.O.**, **Ola Breivega, Helge Gudheim og Haldor Slettebø.**

KOMMUNITETEN av fransiskanerne av St. Hedvig-provinsen har valgt ny guardian (prior) – **p. Mariusz Lewandowski**. Overtakelsen fant sted 9. februar.

Tidligere guardian, **p. Nikolas Goryczka**, er fortsatt sogneprest i St. Hallvard menighet.

ST. EYSTEIN MENIGHET I BODØ avholdt den 26. januar valg av nytt menighetsråd. Rådet konstituerte seg den 1. februar på følgende måte:

Unn Ingebrigsten (leder), **Thomas Falch Sivertsen, Heinrich August Backmann, Harald Jens Steffensen, sr. Zenaida S. Nacpil OP** (oppnevnt av Mariaklosteret i Bodø) og **Maria Steffensen** (oppnevnt av F.C.B., filippinsk forening).

UTNEVNELSER I OSLO KATOLSKE BISPEDØMME

BISKOP BERNT EIDSVIG CAN.REG. av Oslo meddelte den 10. januar 2007 de følgende utnevnelser:

Med virkning fra første søndag i advent 2006 er p. **Rory Mulligan SM** utnevnt til pønitiar i Oslo Katolske Bispedømme. En pønitiar skal sikre de troende muligheten til å bli løst fra "automatisk inntrufne" kirkestraffer innen bispedømmet uten å være avhengig av å gå til biskop, generalvikar eller biskoppelig vikar. Pønitiariens embetsutøvelse er helt knyttet til skriftemål.

I St. Olav menighet i Tønsberg er **Sigurd Hareide, Ewald Nebelung** og **Le Thien Phuong** utnevnt til kirkelige assistenter for tre år med virkning fra den 15. januar 2007.

I St. Olav menighet i Tønsberg er sr. **Karoline Bogoczová, Mai Anandan** og **Halvard Olsen** utnevnt til kommunionsutdelere for tre år med virkning fra den 15. januar 2007.

Den 28. januar 2007 overtok **Marinko Pervan** ansvaret for den kroatiske sjelesorgen i bispedømmet, etter p. Berislav Grgic.

Den 1. februar ble p. **Andreas Rupprecht SM** utnevnt til ungdomsprest for Norges Unge Katolikker i 50 % stilling. Han vil også arbeide deltid ved Familiesenteret.

Kjære Broenleser!

Første enkeltnummer i 2007 av tidsskriftet St. Olav er kommet. Av innholdet nevnes:

- Musikkens frihet
- Thomas Aquinas – intellektuell energibunt fra middelalderen
- Homofilt samliv i lys av katolsk forståelse
- Peters Singers etiske revolusjon. En kritikk av Peter Singers etikk
- Lyset fra Bysants

Februarnummeret vil være et temanummer om Jesu Små Søstre.

Ved å skrive en mail til tidsskriftet@katolsk.no kan De tegne abonnement for 2007 (275,- 10 enkeltnummer) og få tilsendt januarnummeret 2007 og det siste nummeret av 2006 gratis.

Vi ønsker nye lesere hjertelig velkommen!

Med vennlig hilsen

Henrik Holm
Redaktør i tidsskriftet St. Olav

Fra biskop Bernt Eidsvigs kalender

- 10.02 til 11.02.07 Visitas ved Sta. Maria menighet i Askim
- 13.02.07 I Trondheim med Norsk Katolsk Bisperåd (NKB)
- 18.02.07 Tamilsk messe i St. Hallvard, Oslo, kl. 17.30
- 21.02.07 Askeonsdag, messe kl. 18.00 i St. Olav domkirke
- 22.02 til 24.02.07 Møte med prestestudenter i Roma
- 27.02.07 Rekollleksjon med prestene, hos Dominikanerne
- 02.03.07 Kallsmesse i Focolareregi
- 08.03.07 Foredrag hos Y's Men, Toten kl. 19.00
- 09.03.07 Valdres katolsk forum, messe kl. 18.00 og foredrag
- 11.03.07 Dronning Josefine-jubileet. Pontifikalmesse i St. Olav domkirke kl. 11.00
- 16.03 til 21.03.07 Den Nordiske Bispekonferanse (NBK) i Münster
- 22.03 til 24.03.07 Kallshelg hos Augustinerkorherrene i Bergen
- 25.03.07 Pastoralrådsmøte på Mariaholm
- 29.03.07 Foredrag ved Communio Café, kl. 19.00 i Mariagården, Oslo
- 30.03.07 Møte med polske konfirmanter, St. Elisabethhjemmet kl. 18.00
- 31.03.07 Besøk ved Lunden kloster
- 03.04.07 Oljevigselsmessen kl. 18.00 i St. Olav domkirke
- 05.04.07 Skjærtorsdag, pontifikalmesse kl. 18.00 i St. Olav domkirke
- 07.04.07 Påskevigilien, pontifikalmesse kl. 23.30 i St. Olav domkirke
- 08.04.07 Påskedag, pontifikalmesse kl. 11.00 i St. Olav domkirke

FLYTTING OG MELDING OM ADRESSEENDRING ER VIKTIG OGSÅ FOR KIRKEN

I Norge skal alle flyttinger og adresseendringer meldes til folkeregisteret. Folkeregisteret er ansvarlig for å føre et register som igjen danner grunnlag for offentlig støtte til Den katolske kirke sentralt og til menighetene lokalt. Den katolske kirke får ingen melding fra det offentlige om adresseendring. Det er derfor meget viktig at menighetene får melding fra sine medlemmer om den nye adressen. På denne måte er vi sikre på å kunne få sendt ut menighetsblader, BROEN mm. På postkontoret fins det adresseendringsskort som kan sendes portofritt. Send også melding til postkontoret for ettersending til den nye adressen.

In memoriam

Sr. M. Regina (Anna) Grabowska

Født: 1. april 1915 i Wielki Komorsk, Polen

Død: 18. januar 2007 i Tønsberg

Anna Grabowska trådte inn i St. Elisabethsøstrenes Kongregasjon den 26. februar 1932 i Oslo. Der ble hun ikledd den 15. juni 1933 og fikk navnet sr. Maria Regina. Etter å ha kommet til Norge, ble hun den første tiden boende i Oslo, hvor hun avla sine første ordensløfter den 28. februar 1935, og de evige løfter 28. februar 1940.

Etter første løftefornyelse ble hun forflyttet til Trondheim, hvor hun var fra 1936 til 1961. Her var hun sykepleier både på operasjons- og røntgenavdelingen.

I 1961 kom hun tilbake til Oslo, hvor hun ble konvents superior. Etter åtte år som priorinne reiste hun i 1969 til Tromsø, hvor hun jobbet som sykepleier på St. Elisabeth Hospital.

I 1972 flyttet hun til Trondheim og arbeidet der som sykepleier inntil sykehusets opphør i 1982. Da reiste hun til Harstad for å hjelpe i kommuniteten der det trengtes.

Fra 1993 til 1995 var hun i Oslo og hjalp kommuniteten der.

Fra 1995, for en treårs periode, var hun tilbake i Trondheim, helt til filialnedleggelse i 1998.

Etter å ha kommet for godt til Tønsberg i 1998 var sr. M. Regina selvhjulpent. Dessverre begynte demens å gjøre seg merkbare. Sykdommen forverret seg stadig. Til sist kunne hun ikke mer komme i kapellet. Gud alene vet hvor tung hennes skjebne var og hvor meget hun måtte lide. I løpet av noen uker ble hennes tilstand vesentlig forandret, og noen dager før døden ble hun fullstendig pleietrengende. Hun sovnet inn den 18. januar tidlig om morgenen.

Vi lyser fred over vår kjære avdøde sr. M. Reginas minne.

St. Elisabethsøstrene i Tønsberg

Pavens bønneintensjoner

2007

Februar

At verdens goder, som Gud har gitt alle mennesker, blir benyttet på en vis måte og i samsvar med kriteriene for rettferdighet og solidaritet.

At kampen mot sykdommer og store epidemier i den tredje verden i solidaritetens ånd kan erfare en styrket og sjenerøs støtte fra regjeringer i alle land.

Mars

At Guds Ord alltid blir hørt, betraktet, elsket og etterlevd.

At utdannelsen av kateketer, gruppeledere og lekfolk som er engasjert i evangeliets tjeneste må være et varig anliggende for de ansvarshavende i de unge kirkene.

DEN KATOLSKE KIRKES KATEKISME I KOMPENDIUM

«Kompendiet som jeg nå forelegger for hele Kirken, er en tro og pålitelig sammenfatning av Den Katolske Kirkes Katekisme.

Det inneholder i knapp form alle vesentlige og grunnleggende elementer i Kirkens tro, og utgjør, slik min forgjenger ønsket det, et slags *vademecum* som gjør det mulig for menneskene – enten de er troende eller ikke – å få et konkret overblikk over hele den katolske tro.»

Benedictus PP XVI

Bildet er tatt fra kungl. Husgeråds-kammeren, Stockholm

Josefinejubileum 11. mars 2007

Josefine de Beauharnais (14. mars 1807 – 7. juli 1876) var dronning av Sverige og Norge i perioden 1844-1859. Hennes foreldre var Eugène de Beauharnais (Napoleon Bonapartes stesønn) og Augusta av Bayern. I 1823 giftet hun seg med kronprins Oscar som senere ble kong Oscar I. Josefine ble møtt med stor begeistring i sine nye hjemland. Hun støttet kongens reformarbeid og kjempet sterkt for religionsfriheten som ble gjennomført i 1860. Josefine gjestet Norge ti ganger og gav store gaver til katolske kirkebygg i Christiania og Bergen. Utallige er også de veldedige institusjoner og foreninger hun støttet i Norge.

Vi feirer i år 200-årsjubileum for hennes fødsel.

Program:

11.00 pontifikalmesse i St. Olav domkirke
ca. 12.15 enkel servering i Mariagården, Akersveien 16

13.30 foredrag ved Yvonne Maria Werner (Universitetet i Lund, Sverige):
"Drottning Josefina – en katolsk furstinna i det protestantiska Norden"

100,- for bevertning som betales ved inngangen etter messen

Påmelding innen 2.03.07 til: mia.corneliussen@katolsk.no (tlf: 23219500) / henrik.holm@katolsk.no (tlf. 23219548)

Hjertelig velkommen!

Isabell og Lisa, volontører i 2006-2007

Volontør på Sta. Katarinahjemmet 2007-2008

Er du en kvinne i alderen ca. 20 - 35 år som ønsker å gi et år i tjeneste for Den katolske kirke i Norge, så er det å jobbe som volontør hos dominikanerinnene på Sta. Katarinahjemmet i Oslo en mulighet.

Vi gir deg kost, losji og litt lommepenger, god erfaring fra Den katolske kirkes ulike virksomheter, god og bred arbeidserfaring, et godt bomiljø og et bønnefellesskap.

Du gir oss 2 - 12 måneder av ditt liv, hvorav 18 timer per uke går til arbeid i klosterets gjestehus og studenthjem og 10 timer (minimum) per uke går til annet kirkelig arbeid.

Det er ikke mulig å kombinere volontørarbeidet med studier eller betalt arbeid. Det gis derimot mulighet til å følge studieemner i katolsk teologi ved Menighetsfakultetet for de som har studiekompetanse.

Send oss en skriftlig søknad som må inneholde opplysninger om alder, hvorfor du ønsker å være volontør, arbeidserfaring, interesser, evt. språkkunnskaper, evt. tidligere studier, ønsker for volontørvirksomheten ut over timene hos oss og ønsket tidsrom. Søknaden sendes til Sta. Katarinahjemmet, Gjørstadgt. 9, 0367 Oslo.

For mer informasjon, ta kontakt med sr. Ane-Elisabet på Ane.Roer@katolsk.no eller 23 21 54 10.
Se for øvrig full annonse på <http://katarinahjemmet.katolsk.no/volontor.htm>.

Sta. Katarinahjemmet

Den hellige Josef

Den hellige Josef (død mellom 12 og 33), tømmermannen fra Nasaret, var Jomfru Marias beskjedne ektemann. Alt vi vet om ham, står i evangeliene, men bortsett fra i juleevangeliet står det svært lite om ham. Hans far het Jakob eller Heli. Selv om han var av Davids hus og en «rettskaffen» mann, var han en fattig håndverker. At Josef og Maria var fattige, vises av det faktum at de bare ofret et par turtelduer ved Marias rensing i tempelet.

Matteusevangeliet forteller historien om Jesu fødsel sett fra Josefs side, mens Lukas presenterer Marias syn. Josef ble bekymret da han fant at Maria var med barn, og ville skille seg fra henne i det stille, men tvilen ble fjernet da en engel viste seg for ham og fortalte om Inkarnasjonens mysterium. Josef tok da Maria til hustru, og etter katolsk tro levde de siden i et kyskt ekteskap, et såkalt «Josefsekteskap». Etter keiser Augustus' påbud tok han med seg den høygravide Maria til Betlehem for å skrives inn i manntallet. Etter Jesu fødsel i Betlehem ble Josef advart i en drøm, først om å flykte med Maria og barnet til Egypt for å unnsnippe Herodes, og senere, da Herodes var død, om å vende tilbake til Israels land. Episoden med den tolvårige Jesus i tempelet (Luk 2,41-48) viser igjen Josef som den trofaste i hans egenskap av vokter og hjelper. Dette er siste gang han nevnes i evangeliene.

Vi vet ikke når Josef døde, men det må ha vært før Jesu korsfestelse. Fortellingene i Bibelen gir inntrykk av en rettferdig, vennlig, verdig og fornuftig mann, rede til handling, men selvutsløttende. Men dette var ikke nok for dem som skrev apokryfe fortellinger, og noen av deres mer fantasifulle historier gjelder nettopp den hellige Josef. Det sies at han på grunn av sin skikkelighet ble opp tatt til himmelen med både kropp og sjel.

Josefs minnedag er den 19. mars og har rang som høytid. Opphavet til dagen er usikkert, men det kan være at den bevisst er lagt i nærheten av Herrens bebudelse den 25. mars. I det gamle Roma ble festen for Minerva feiret denne dagen. Hun var gudinne for håndverkerne, noe som kan ha gjort at dagen ble overtatt av Josef. Festen ble tatt opp i den romerske kalenderen i 1479 av fransiskanerpaven Sixtus IV. Men spredningen og populariteten til denne festen og dens rang som høytid er for en stor del takket være den hellige Teresa av Ávila, som dediserte moderhuset til sine reformerte karmelittklostre i Ávila til ham, og ofte anbefalte hengivenhet til ham i sine skrifter. Ignatius av Loyola fremmet også hans kult.

Den salige pave Pius IX utnevnte ham i 1870 til «Universalkirkens beskytter», og oppmuntret også hans «patronatsfest», senere «høytidsdag», på tredje onsdag etter påske. Denne festen ble erstattet av pave Pius XII i 1955 med en fest den 1. mai for St. Josef, «arbeideren», senere «håndverkeren», innført som en motvekt mot sosialistenes feiring av dagen.

Mange kirker, sykehus og religiøse kongregasjoner er viet til St. Josef, og den svært utbredte bruken av Josef som døpenavn er også et bevis på hans store popularitet.

Josef avbildes i middelalderens kunst sjelden alene, men nesten alltid sammen med Maria og Jesus. Ofte har han Jesusbarnet på skulderen. Han avbildes ofte med en lilje for renhet, eller med en tømmermanns verktøy.

Josef, Jesu fosterfar, er også skytshelgen for Mexico, Filippinene, Canada, Bøhmen, Bayern, Østerrike, Peru, og for Tirol, Steiermark og Kärnten, Osnabrück og Köln; for brorskap og ordensfellesskap oppkalt etter ham; for arbeidere og håndverkere, særlig tømmermenn og snekkere; for

kirkegårdsgravere, vedhoggere og ingeniører, for familier, oppdragere, ektepar og familiefedre, barn, unge og foreldreløse; for alle slags hjem og hospitser; for boligsøkende, reisende og forviste, regnskapsførere og fullmektiger, sosial rettferdighet og reisende; for jomfruelighet, for de døende og for en god død, for mennesker i fortvilte situasjoner, mot tvil og fristelser.

(Utdrag fra en større biografi på www.katolsk.no, av PEO)